

Planbeskrivning

Samrådshandling

Detaljplan för del av Kolberga 2:4 och 2:72, Länsmansängen

Flygfoto över planområdet.

Dnr SBN 2023/000154

Uppdragsbeslut 2024-02-13

Samrådsbeslut 2024-11-12

Granskningsbeslut

Antagande

Laga kraft

Medverkande i planarbetet

Detaljplanen har upprättats av samhällsbyggnadskontoret i Oskarshamn kommun. Följande personer har medverkat i planarbetet.

Oskarshamn kommun

Mikael Strömberg	Planarkitekt
Lisa Hjelm	Planarkitekt
Regina Laine	Mark- och planingenjör
Jerry Svensson	Projekteringsingenjör, Gata- och Parkavdelningen
Susanne Kelly	Avdelningschef, Fastighetsavdelningen
Niclas Lundström	Organisationsstrateg, Bildningsförvaltningen

Konsulter, myndigheter och organisationer

EnviroPlanning AB
WSP
Ramboll Sweden AB
Norconsult

Innehåll

Planbeskrivning	1
Samrådshandling	1
Detaljplan för del av Kolberga 2:4 och 2:72, Länsmansängen	1
Medverkande i planarbetet	2
Detaljplaneprocessen	6
Vad är en detaljplan?	6
Val av förfarande	6
Detaljplanens syfte	8
Beskrivning av detaljplanen	8
Hela detaljplanen	8
Läge och areal	8
Markägoförhållanden	8
Genomförandetid	8
Allmän plats	9
Kvartersmark	9
Motiv till detaljplanens regleringar	10
Reglering av allmän platsmark	10
Reglering av kvartersmark	10
Genomförandefrågor	11
Mark och utrymmesförvärv	11
Fastighetsrättsliga frågor	12
Förändrad fastighetsindelning	12
Rättigheter	12
Gemensamhetsanläggningar och samfälligheter	13
Tekniska frågor	13
Utbyggnad av vatten, avlopp och dagvatten	13
Ansvarsfördelning	13
Ledningar	13
Parkering	13
Ekonomiska frågor	14
Planavgift	14
Drift allmän plats	14
Organisatoriska frågor	14
Avtal	14
Beräknad tidsplan	14
Upplýsningar	14
Planeringsunderlag	14
Kommunala	14
Översiktliga planer	14

Detaljplaner	15
Lagstiftning	16
Undersökning om betydande miljöpåverkan	17
Lokaliseringsstudie	17
Utredningar	18
Planeringsförutsättningar	19
Riksintresse	19
Natur	19
Åkermark	27
Miljökvalitetsnormer	27
Luft	27
Buller	27
Vatten	29
Miljö	29
Strandskydd	29
Dagvatten	29
Klimatförändringar	34
Hälsa och säkerhet	35
Risk för översvämning, erosion, skred och ras.	35
Föroreningar	35
Radon	36
Beredskap	36
Geotekniska förhållanden	36
Kulturmiljö	39
Fornlämningar	40
Fysisk miljö	41
Omgivning och befintlig bebyggelse	41
Skolgård och platsens utformning	41
Sociala	42
Tillgänglighet	42
Barnkonsekvensanalys	42
Trafik	43
Övrigt	45
Konsekvenser	46
Fastigheter och rättigheter	46
Kulturmiljö	46
Natur	46
Miljö	46
Miljökvalitetsnormer	47
Hälsa och säkerhet	47
Sociala	47

Trafik	47
Parkeringar	48
Allmänna och enskilda intressen	48
Övrigt	48

Detaljplaneprocessen

Plankartan med planbestämmelser är detaljplanens viktigaste handling och är det dokument av planhandlingarna som är juridiskt bindande. Planbeskrivningen (detta dokument) är till för att beskriva detaljplanens syfte och dess förutsättningar och förändringar. I planbeskrivningen ingår också beskrivningar av planens konsekvenser och hur det är tänkt att planen ska genomföras.

Nedan ges en inledande beskrivning av vad en detaljplan är och hur processen för just den här detaljplanen ser ut.

Vad är en detaljplan?

En detaljplan upprättas då detaljplanekravet måste tillgodoses, vilket ofta är aktuellt när det ska byggas nytt eller när bebyggelse ska förändras eller bevaras. Med en detaljplan reglerar kommunen användningen av mark- och vattenområden och redovisar hur gränserna mellan allmänna platser, privat kvartersmark och vattenområden ska se ut. En detaljplan medför i princip en rätt att bygga i enlighet med planen under en särskild genomförandetid, som är minst 5 år och högst 15 år. Planen är bindande vid prövning av lov. Detaljplanen reglerar även andra rättigheter och skyldigheter, inte bara mellan markägare och samhället utan också markägare emellan.

Det är en kommunal angelägenhet att planlägga mark och vatten. Detta kallas ofta det kommunala planmonopolet och innebär att det är kommunerna som antar planer inom de ramar som samhället bestämmer. Det kommunala planmonopolet innebär att kommunen bestämmer om planläggning ska komma till stånd eller inte.

Val av förfarande

Processen för att upprätta en detaljplan kan ske med standard eller utökat förfarande. Planförfarandena skiljer sig något åt, men i stora drag följer de samma mönster. I det här fallet upprättas detaljplanen med utökat förfarande och nedan följer en kortare beskrivning av processen, se även figuren nedan.

Samråd

Under samrådet är ett första förslag till detaljplan allmänt tillgängligt under minst tre veckor. Syftet med samrådet är att hämta in synpunkter och kunskap från de som berörs av planen. Under samrådet ska länsstyrelsen, kända sakägare samt andra som har ett väsentligt intresse av planförslaget ges möjlighet att lämna synpunkter. Inför samrådet ska kommunen kungöra förslaget till detaljplan i tidningen samt på kommunens anslagstavla.

Granskning

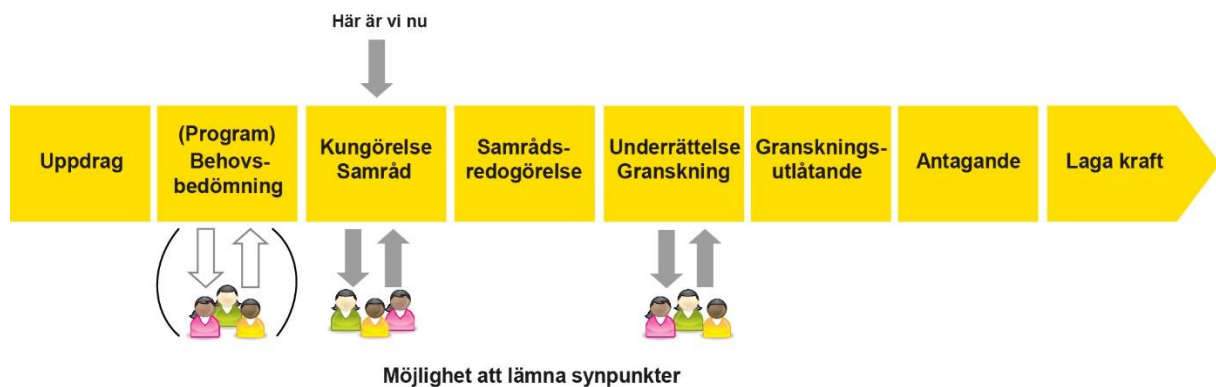
Efter samrådet sammanställs inkomna synpunkter i en samrådsredogörelse och eventuella ändringar görs i planhandlingarna. Inför granskningen ska kommunen underrätta dem som berörs av förslaget, exempelvis sakägare, boende och övriga som har yttrat sig under samrådet om förslaget till detaljplan. Därefter görs det nya planförslaget allmänt tillgängligt för

granskning under minst tre veckor. Under granskningen är det återigen möjligt att lämna in synpunkter på förslaget.

Antagande och laga kraft

Efter granskningen sammanställs inkomna synpunkter i ett granskningsutlåtande och eventuella ändringar görs i planhandlingarna. Detaljplanen går sedan till Kommunfullmäktige för slutlig antagandeprövning.

Om inga överklaganden inkommer får detaljplanen laga kraft fyra veckor efter det att protokollet från Kommunfullmäktige justerats.

Flödesschema.

Detaljplanens syfte

Detaljplanen syftar till att möjliggöra för en ny skola (F-9) inom platsen kallad Länsmansängen. Planen möjliggör för in- och utfart till skolområdet, skolbyggnader, idrottshall, friytor samt parkering.

Beskrivning av detaljplanen

Det finns ett behov av att möjliggöra för en ny skola inom de centrala och nordöstra delarna av Oskarshamns tätort. Lokaliseringsstudier är gjorda vilka identifierar ett behov av ökad elevkapacitet i de centrala och nordöstra delarna av Oskarshamns tätort. Behovet av fler elevplatser beror på att det nuvarande elevunderlaget i upptagningsområdet överstiger befintlig ordinarie kapacitet av skollokaler. Dessutom förväntas elevantalet öka i framtiden i detta område.

Hela detaljplanen

Läge och areal

Planområdet ligger vid Länsmansängen, norr om Länsmansgatan. Området angränsas i öst av flerbostadshus längs Humleplan. I norr och väst av kuperad blandskog med villaområden i utkanterna.

Planområdet utgörs av en areal på cirka 130 000 kvadratmeter (13 hektar).

Markägoförhållanden

Planområdet berör del av tre fastigheter:

- KOLBERGA 2:4, lagfaren ägare Oskarshamns kommun
- KOLBERGA 2:72, lagfaren ägare Oskarshamns kommun
- LÄNSMANSÄNGEN 1, lagfaren ägare Neobo Bostad Oskarshamn AB

Genomförandetid

Detaljplanens genomförandetid är fem år från den dag planen fått laga kraft. Under genomförandetiden kan planen normalt inte ändras eller upphävas om inte särskilda skäl finns. Om kommunen inte ändrar eller upphäver planen efter genomförandetidens utgång fortsätter den att gälla. Efter genomförandetidens utgång kan dock planen ändras eller upphävas utan att uppkomna rättigheter i planen behöver beaktas.

Allmän plats

GATA med kommunalt huvudmannaskap. Användningen används för områden avsedda främst för trafik inom en ort eller för trafik som har sitt mål vid gatan. Ingår även komplement som behövs för gatans funktion. En gata är en allmän plats som är avsedd både för fordonstrafik och gång- och cykeltrafik. Regleringen avser att möjliggöra för en förbättrad trafiksituation vid korsningen Humleplan och Hemvägen, samt möjliggöra för ny väg mellan Humleplan och Parallellvägen. Vägar inom skolområdet (kvartersmarken) ryms inom användningen Skola.

GCVÄG (Gång- och cykelväg) med kommunalt huvudmannaskap. Regleringen avser att planlägga och möjliggöra för nya och befintliga gång- och cykelvägar inom planområdet. Användningen Gång- och cykelväg används för områden avsedda främst för gång-, cykel- och mopedtrafik. I användningen ingår även komplement som behövs för gång- och cykelvägens funktion.

NATUR med kommunalt huvudmannaskap. Användningen tillämpas för grönområden som inte är anlagda och som inte kräver någon omfattande skötsel. Användningen används ofta för att säkerställa att ett område bevaras som grönområde. Mindre grönområden eller skogsdungar mellan bostadsområden planläggs vanligen som Natur. Ofta används användningen för att avskilja eller skydda kvartersmark från något. Det kan handla om gröna stråk mellan bebyggelse som leder ut i större naturområden eller grönområden som utgör skydd mot störningar från buller eller ljus. Natur kan även innehålla utrymmen för omhändertagande av dagvatten, till exempel i form av utjämningsmagasin, våtmarker eller dammar.

Kvartersmark

Användningen **Skola (S)** används för områden för förskola, fritidshem, skola eller annan jämförlig verksamhet. Även komplement till skolverksamheten ingår i användningen. Infarter eller ytor som kan användas för angörande trafik och som är för verksamhetens behov räknas som komplement till användningen Skola. Användningen omfattar alla slags skolor och andra undervisnings- och forskningslokaler. I användningen ingår till exempel förskola, fritidshem, grundskola, gymnasieskola, högskola, universitet och övrig vuxenutbildning. Även idrottshall, matsal, bibliotek, personalkontor, skolgård och parkering som hör till skolverksamheten ingår.

Motiv till detaljplanens regleringar

Reglering av allmän platsmark

Mark för dagvattenhantering (dagvatten₁). Syftar till att möjliggöra för dagvattenhantering inom allmän platsmark.

På allmän platsmark tillåter detaljplanen anordnande av avgränsande stängsel för dammar och dagvattenhantering om detta behövs på grund av säkerhetsskäl. Utformning av stängsel ska då anpassas med hänsyn till naturen samt platsens värden och karaktär.

Slänt, bergkant och dike får anläggas inom mark betecknad NATUR (n₃) avser att möjliggöra för hantering av dagvattenflöden, säkerhetsåtgärder samt olika marknivåer nära gata, gång- och cykelväg samt dagvattenanläggning. Åtgärderna ska anpassas och utföras med hänsyn till de betydande naturvärden som identifierats inom området.

Reglering av kvartersmark

Begränsning av markens utnyttjande, *marken får inte förses med byggnad* syftar till att säkerställa att byggnad ej uppförs närmare befintlig väg än 10 meter. Prickmark avser också att säkra ett respektavstånd till befintlig bostadsbebyggelse och verksamhetsområde.

Högsta nockhöjd är 22 meter över angivet nollplan (h₁). Koordinatsystem i höjd är RH 2000. Bestämmelsen syftar till att möjliggöra för byggnation i fyra våningar där den översta våningen kan inrymma exempelvis fläktrum och teknikutrymmen. Vald höjd tar hänsyn till att källare inte får finnas samt att nivån för grundläggning behöver beakta naturligt översvämmande vatten upp till +3,05 meter. Bestämmelsen gäller ej för skorstenar och takhuvar.

Mark för dagvattenanläggning (n₁) avser möjliggöra för dagvattenhantering inom parkeringsyta.

Trädet får endast fällas om det är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk (n₂). Avser att spara befintliga träd utpekade i naturvärdesinventeringen.

Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar (u₁). Befintliga ledningar inom planområdet vilka har ett allmännyttigt ändamål.

Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar. Marken får bebyggas och ledningarna ska då flyttas eller tas bort och markreservatet utgår (u₂). Befintlig ledning inom planområdet vilka har ett allmännyttigt ändamål, om ledning flyttas utgår markreservatet.

Allmännyttig gång- och cykeltrafik får anordnas inom kvartersmark (x₁). Befintlig gång och cykelväg genom skolområdet ska fortsatt vara tillgänglig för passage. Dess nuvarande placering får ändras och anpassas inom kvartersmarken för skola. Tillhörande komplement såsom belysning och sittplatser avses inrymmas.

Byggnads konstruktion ska klara naturligt översvämmande vatten upp till 3.05 meter i RH2000 (b₁). Bestämmelsen syftar till att skydda byggnads konstruktion vid översvämning.

Källare får inte finnas (b₂). Planområdet ligger lågt och bestämmelsen syftar till att skydda byggnads konstruktion vid översvämning.

Största byggnadsarea är 35 procent inom användningsområdet (e₁). Bestämmelsen syftar till att reglera utnyttjandegraden inom kvartersmark för skola. Procentandelen beräknas utifrån användningsområdets hela yta som uppgår till 43370 m².

Genomförandetiden är 5 år från den dag planen vunnit laga kraft. Genomförandetiden anger den tidsrymd inom vilken en detaljplan är tänkt att genomföras. Planen är gällande även efter denna tid.

Genomförandefrågor

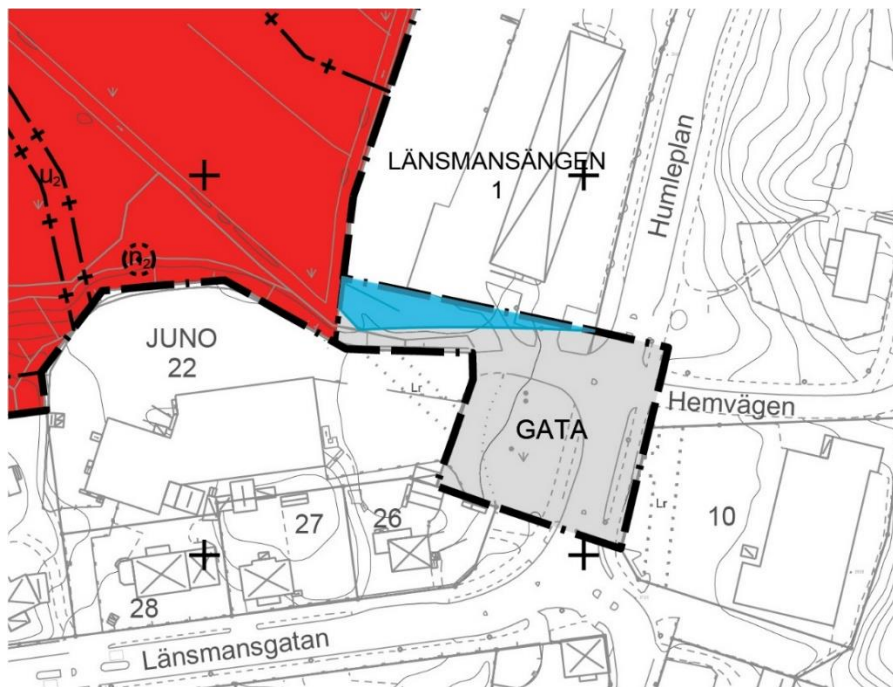
I genomförandedelen redovisas de organisatoriska, fastighetsrättsliga, tekniska och ekonomiska åtgärder som behövs för att åstadkomma ett samordnat och ändamålsenligt genomförande av detaljplanen. Här redovisas kommunens utgifter och inkomster som föranleds av planen. Planbeskrivningen har inte någon självständig rättsverkan utan ska ses som vägledande vid genomförandet av detaljplanen.

Mark och utrymmesförvärv

Del av fastigheten Länsmansängen 1 planläggs som allmän platsmark (GATA) då anordnande av infart krävs för tillräcklig åtkomst till området för ny skola.

Den berörda delen om cirka 413 m² ligger på den södra änden av fastigheten (se kartbild nedan) och är idag planlagd som område motsvarande kvartersmark.

Den berörda delen av fastigheten behöver försälgas från privat aktör till kommun, vilket innebär att planförslaget ställer krav på skyldighet till inlösen av mark. Dialog har inletts med fastighetsägaren till Länsmansängen 1.

På kartbilden ovan har den berörda delen av fastigheten Länsmansången 1 markerats med blå kulör.

Fastighetsrättsliga frågor

Förändrad fastighetsindelning

Planförslaget möjliggör för en förändrad fastighetsindelning. Kommunen initierar och bekostar fastighetsbildningen.

Ingen fastighetsplan (f.d. tomtindelning) finns inom planområdet.

Fastighetsindelningsbestämmelser bedöms inte behöva upprättas i detaljplanen.

Rättigheter

Fjärrvärmeledning finns inom planområdet och skyddas med bestämmelse u_1 – Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar. (Begränsas av sekundär egenskapsgräns). Ledningsrätt eller servitut bör bildas vid område för ledningar inom fastigheten.

Oskarshamn Energi AB har en högspänningskabel vilken löper genom planområdet. Ledningen skyddas med bestämmelse u_2 – Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar. Marken får bebyggas och ledningarna ska då flyttas eller tas bort och markreservatet utgår. (Begränsas av sekundär egenskapsgräns). Ledningsrätt eller servitut bör bildas vid område för ledningar inom fastigheten.

Övriga ledningar finns placerade inom yta planlagd som NATUR eller GATA.

Gemensamhetsanläggningar och samfälligheter

Inga gemensamhetsanläggningar finns eller avses upprättas inom planområdet.

Tekniska frågor

Utbyggnad av vatten, avlopp och dagvatten

Området för skola avses införlivas i VA-verksamhetsområdet för Oskarshamns kommun. Detta innebär att VA-ledningar ska kopplas till kommunens VA-nät.

Ansvarsfördelning

Oskarshamns kommun ansvarar för anläggande, drift och skötsel av dagvattenanläggningar inom allmän plats i planområdet. Fastighetsägare ansvarar för anläggande, drift och skötsel av dagvattenanläggningar inom kvartersmark för skola. Oskarshamns kommun är idag fastighetsägare av kvartersmarken för skola.

Oskarshamns kommun ska vara huvudman för allmän plats inom planområdet som är betecknad med GCVÄG (Gång- och cykelväg) samt NATUR och GATA. Kommunen har därmed ansvar för anläggande, drift och skötsel för dessa platser.

Ledningar

Befintliga ledningar inom planområdet:

- VA (Oskarshamns kommun)
- Fjärrvärme (Oskarshamn Energi AB)
- Högsänningskabel (Oskarshamn Energi AB)

Befintliga ledningar inom planområdet planläggs genom bestämmelsen om markreservat. Genom att lägga ut markreservatet för allmännyttiga underjordiska ledningar, s.k. u-område, ser kommunen dels till så att det inte blir planstridigt att lägga dessa på kvartersmark och dels att lovpliktiga åtgärder inte kan utföras som hindrar ledningen. Det bildas dock ingen rättighet genom att kommunen lägger ut ett u-område för skyddande av ledning i planen. För att säkerställa att ledningarna i övrigt är skyddade sker detta genom ledningsrätt eller servitut.

Övriga ledningar ligger inom mark planlagd som GATA och NATUR.

Parkering

Detaljplanen innebär att det är tillåtet att anordna parkeringar som hör till skolverksamhet inom kvartersmarken med användning skola.

I planområdets nordöstra del, direkt nordost om fastigheten Länsmansängen 1, planläggs mark som allmän platsmark (GATA samt GCVÄG). Förslaget innebär att de allmänna parkeringarna såsom de förekommer på platsen idag kommer tas bort.

Ekonomiska frågor

Planavgift

Då detaljplanen upprättas via plankostnadsavtal ska ingen planavgift tas ut vid bygglovgivning.

Drift allmän plats

Oskarshamn kommun ansvarar för anläggning och skötsel av de allmänna platserna inom planområdet.

Organisatoriska frågor

Avtal

Planavtal är tecknat mellan Kommunstyrelsen och Samhällsbyggnadsnämnden.

Beräknad tidsplan

Samråd november-december 2024
Granskning Vår 2025
Antagande Sommar 2025

Upplysningar

Detaljplanens genomförandetid är fem år från den dag planen fått laga kraft. Under genomförandetiden kan planen normalt inte ändras eller upphävas om inte särskilda skäl finns. Om kommunen inte ändrar eller upphäver planen efter genomförandetidens utgång fortsätter den att gälla. Efter genomförandetidens utgång kan dock planen ändras eller upphävas utan att uppkomna rättigheter i planen behöver beaktas.

Planeringsunderlag

Kommunala

Översiktliga planer

Gällande översiktsplan antagen år 2023 pekar ut Länsmansängen som utvecklingsområde för ny skola.

Detaljplaner

Planområdet omfattas delvis av gällande detaljplan A4817 från år 1984. Den del av planen som berörs möjliggör för idrottsändamål, gata, parkering samt park eller plantering med möjlighet för cykelparkering.

Detaljplan A4817 från år 1984.

Delar av planområdet omfattas av stadsplan A1212 från år 1922. Området regleras som grönområde med lek.

Översiktlig karta tillhörande stadsplan A1212 från år 1922.

Planområdet omfattas även av avstyckningsplan A1255 från år 1928. Planen avser avstyckning av tomter för småhusbebyggelse. För berörda ytor anger planförslaget natur, gång- och cykelväg eller kvartersmark för skola som användning.

Avstyckningsplan A1255 från år 1928.

En mindre del i den nordvästra delen av planområdet berör stadsplan A3769 från år 1967. Berörd mark har där angivits som allmän plats gata, park. Planförslaget anger för samma ytor gata som användning.

En mindre del i den nordvästra delen av planområdet berör stadsplan A4586 från år 1974. Berörd mark har där angivits som gata, park. Planförslaget anger för samma ytor gata som användning.

En mindre del i den norra delen av planområdet berör stadsplan A3707 från år 1966. Berörd mark har där angivits som allmän plats, park. Planförslaget anger för samma yta natur som användning.

En mindre del i den östra delen av planområdet berör stadsplan A3995 från år 1969. Berörd mark har där angivits som gatemark, park eller plantering. Planförslaget anger för samma yta gata eller natur som användning.

Mindre delar i den östra delen av planområdet berör stadsplan A3017 från år 1958. Berörd mark har där angivits som gata eller torg samt område motsvarande kvartersmark. Planförslaget anger för samma ytor gata eller natur som användning.

Om föreslagen detaljplan antas och får laga kraft upphör tidigare planer att gälla inom planområdet, men fortsätter att gälla som tidigare utanför det nu aktuella planområdet.

Lagstiftning

Föreslagen detaljplan är framtagen enligt Plan- och bygglagen SFS 2010:900 samt Boverkets författningssamling BFS 2020:8.

Plan och bygglagen (2010:900) anger i 2 kap. 3 § att planläggning ska ske med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter, bl.a. genom en långsiktigt god hushållning med mark, vatten, energi och råvaror samt goda miljöförhållanden i övrigt.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

En undersökning av om genomförandet av detaljplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan har gjorts. Den sammanlagda bedömningen är att genomförandet av detaljplanen inte medför sådan betydande negativ miljöpåverkan som kräver en miljöbedömning. Skälen för detta är att planen inte kan antas medföra betydande påverkan på varken kultur-, natur-, sociala eller materiella värden. Planförslaget medför inte heller påverkan på risker för människors hälsa eller miljön.

Se *Undersökning om betydande miljöpåverkan* för ställningstagande och motivering (se bilaga). Delegationsbeslut sker under samrådstiden.

Lokaliseringsstudie

I ett tidigt skede (år 2021) har kommunen tagit fram en Lokaliseringsstudie för en ny F-9 skola i Oskarshamn (se bilaga 3). Bildningsnämnden har fått i uppdrag att undersöka fyra platser i de nordöstra delarna av Oskarshamns tätort för att se om de kan vara aktuella att bebygga med en F-9 skola för drygt 900 elever samt en tillhörande fullstor idrottshall. Lokaliseringsstudien utgår från en Lokalutredning 3.0 (se bilaga 2) vilken togs fram år 2020 där det redogörs för hur kapaciteten i grundskolan kan utökas och kostnader för detta. I utredningen kom man fram till att Oskarshamn kommun har ambition att växa befolkningsmässigt och allt tyder på att kommunen kommer att fortsätta växa. Oavsett i vilken takt och omfattning tillväxten sker så finns det ett behov av att skapa högre kapacitet i kommunens grundskolor än vad det finns idag. Under de senaste åren har flera skolor varit tvungna att bygga om utrymmen som från början inte vara menade till klassrum samt skapa tillfälliga undervisningslokaler. Främst gäller detta de centrala skolorna Norra skolan, Vallhallaskolan och Kristinebergskolan. Vidare är Norra skolan till vissa delar inte ändamålsenlig och har ett kontinuerligt högt behov av underhåll. Därför föreslås att en ny F-9 skola byggs i de centrala/nordöstra delarna av Oskarshamn för att på så sätt ersätta de inte ändamålsenliga lokaler som finns samt öka kapaciteten.

Fyra olika områden vilka varit med i lokaliseringsstudien.

De fyra alternativen som i Lokaliseringsstudien från år 2021 beslutades utredas benämns Repslagarhuset (område 1), Bomans (område 2), Länsmansängen (område 3) och Havslätt (område 4). De två första alternativen har en befintlig detaljplan som möjliggör skola på fastigheten medan de två andra alternativen ej medger skola i befintlig detaljplan. Vidare får bildningsnämnden i uppdrag att ta fram en plan för hur barn, elever, vårdnadshavare och medarbetare ska involveras i arbetet.

Utöver Lokalutredning 3.0 från år 2020 och Lokaliseringsstudien från år 2021 finns en rapport framtagen av SWECO år 2017 (se bilaga 1). I denna rapport beskrivs att sammantaget visar befolkningsprognosen för Oskarshamns kommun på en ökning av antalet kommuninvånare. Detta ger även effekter för kommunens förskolor och skolor. Totalt förväntas en ökning med cirka 200 barn i förskolan och nära 300 elever i grundskolan fram till år 2027. En ny F-9 skola bör ur kommunens tillväxtperspektiv lämpligen placeras i norra delen av centrala staden. Detta dels beroende på att det mesta av bostadsbyggandet kan förväntas ske här, dels för att det redan finns F-9 skolor i de övriga delarna av kommunen.

Utredningar

Tillhörande detaljplanen finns framtagna utredningar vilka beskrivs ytterligare under avsnittet planeringsförutsättningar, samt ovan under rubriken Lokaliseringsstudie.

Rapport lokalutredning Oskarshamn 2017-10-31 SWECO (Bilaga 1)

Lokalutredning 3.0 2020-10-01 (Bilaga 2)

Lokaliseringsstudie, Ny F-9 skola i Oskarshamn. 2021-11-05. (Bilaga 3)

Naturvärdesinventering inom Kolberga 2:1 och 2:4. 2021-06-01. (Bilaga 4)

Naturvärdesinventering inom Kolberga 2:4 södra. 2021-10-11. (Bilaga 5)

Trafikbulerutredning inkl. bilagor. Norconsult. 2024-07-02. (Bilaga 6)

PM DAGVATTENÅTGÄRDER DÖDERHULTSBÄCKEN. 2022-12-08. (Bilaga 7)

*DÖDERHULTSBÄCKEN OCH LÄNSMANSÄNGEN/FANÉRGATAN. PM
FÖRORENINGSBERÄKNINGAR. 2022-12-13. (Bilaga 8)*

*PM FÖRDRÖJNING AV DAGVATTEN UPPSTRÖMS LANSMANSGATAN I KOMBINATION
MED SKÄRMLÖSNINGAR I INRE HAMNEN OCH RENING AV DAGVATTEN I
BASSÄNGEN RUNT "ÄGGET". Rev 2023-04-25. (Bilaga 9)*

*Kolberga 2:4, översiktlig geoteknik. Teknisk PM Geoteknik (TPM/Geo). 2022-06-03
(Bilaga 10)*

Kolberga 2:4 Fördjupade Geoteknik. Projekterings-PM Geoteknik. 2023-08-28 (Bilaga 11)

*Markteknisk undersökningsrapport. Fördjupade Geoteknik Kolberga 2:4. 2023-08-25
(Bilaga 12)*

Barnkonsekvensanalys - Placering av ny grundskola i Oskarshamns kommun. (Bilaga 13)

Planeringsförutsättningar

Riksintresse

Björngatan vilken är belägen väster om planområdet är en väg vilken utgör riksintresse då den har anslutning till Oskarshamns hamn. Funktionen beskrivs vara väg som binder samman anläggningar av riksintresse.

Natur

Naturvärdesinventeringar är gjorda (se bilaga 4 och 5). Bilaga 4 berör planområdets norra delar medan bilaga 5 berör planområdets södra delar. Nedan görs en sammanställning av de båda utredningarna.

Karta vilken visar utredningarnas omfattning, bilaga 4 avser grönt område och bilaga 5 avser rosa område.

Planområdets norra delar (bilaga 4)

Miljön är till stora delar kuperad och domineras av lövskog/lövdominerad blandskog med inslag av tallskog, åkermark, vattendrag och GC-vägar.

Foton från området. Tallskog, vattenspegel samt berg i dagen.

Sammanlagt identifierades åtta naturvärdesobjekt. Av dessa hade två högt naturvärde (klass 2), tre påtagligt naturvärde (klass 3) och fyra visst naturvärde (klass 4) (figur 4). Nedan följer en redovisning av samtliga avgränsade naturvärdesobjekt.

Naturvärdesobjekt

- Högt naturvärde (klass 2)
- Påtagligt naturvärde (klass 3)
- Visst naturvärde (klass 4)

Område 2: Påtagligt artvärde och visst biotopvärde ger naturvärdesklass 3. Mindre hållmarkstallskog på toppen av bergsknalle. Mark torr till frisk och med en flora bestående av renlav, bergsyra, stensöta, vårfryle och blåbär. Tallarna yngre-medelålders med inslag av äldre individer. På en till synes tynande eller död tall växte tre rödlistade talltickor som kräver tallar på 100–150 år för att bilda fruktkroppar. Den sydvästra delen av området saknar träd. Där finns även spår av tidigare röjningar där ris och död ved, varav flera av grövre dimension, ligger kvar solbelyst.

Sparas och planläggs som natur i detaljplanen.

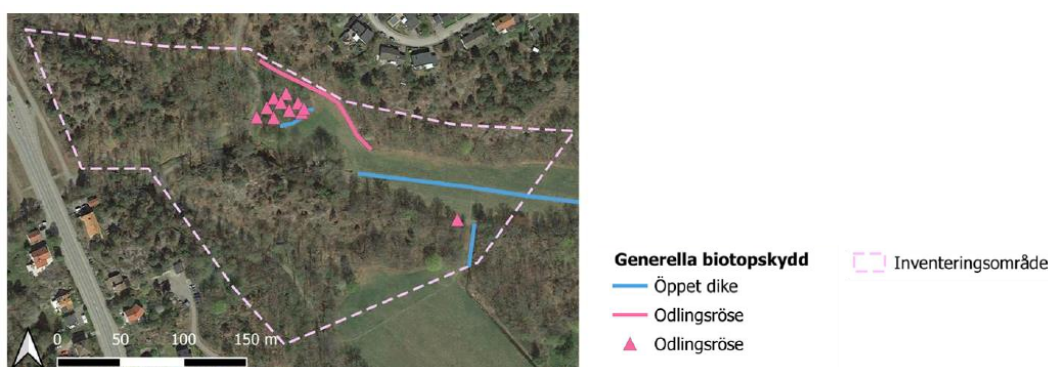
Område 3: Visst artvärde och påtagligt biotopvärde ger naturvärdesklass 3. Ekdominerad blandskog på bergig och blockig torr till frisk mark. Flera äldre ekar förekommer, vari en större hackspett häckade. Övrigt trädinslag bestående av fågelbär, tall, klibbal, oxel, en, lind, hassel samt uppskjutande ask. Tämligen rik markflora med nejlikrot, gökärt, kråkvicker, hagfibbla, bergs-lok, stensöta, hallon, blåbär, ängsviol, vårfryle, vitsippa, smultron, druvfläder och murgröna. Fläckvis vittnar floran om att marken tidigare stått under hävd. Död ved i form av lågor härstammar från tidigare gallring. Det finns rikligt med sten och block som utgör skrymslen.

Sparas och planläggs som natur i detaljplanen.

Område 4: Visst artvärde och visst biotopvärde ger naturvärdesklass 3. Längre bäck/dike som i väst går utmed GC-väg och på ett par platser i kulvert under den samma. Bäckens leder sedan in i område med mer naturliga förhållande där på ena sidan kantas av en bergssida och på andra sidan av en halvöppen miljö där ett mycket stort bestånd av strutbräken växer. Andra arter som noteras är lundgröe, ekbräken, hallon, vitsippa och älggräs tillsammans med unga som medelålders klibbalar. Bäckens utformning varierar över sträckan men är ca 1 m brett, 1–2 dm djupt och med en botten av sand, grus samt enstaka större sten. Vattnet strömmar svagt till måttligt.

Sparas och planläggs som natur i detaljplanen.

Område 5: Svagt artvärde och visst biotopvärde ger naturvärdesklass 4. Lundmiljö med medelålders klippal och gott om hasselbuketter. Övrigt trädslag utgörs av lönn och uppskjutande ask. Täckande markflora med vitsippa, svalört, bergslök, humleblomster, örnbräken, maskros och lundgröe. Spritt ligger ca 10 odlingsrösen, varav flera större, vilka innehar generellt biotopskydd. I norra delen utgör ett långsmalt odlingsröse gräns. De medför även gott om skrymslen. Genom objektet rinner en grund bäck, ca 0,5 m bred. Risk för uttorkning senare på säsongen föreligger. Död ved i form av ris från tidigare gallring ligger utspritt.

Inom område 5 i karta ovan ligger ett antal odlingsrösen, varav flera större, vilka innehar generellt biotopskydd. I norra delen utgör ett långsmalt odlingsröse gräns. Planförslaget möjliggör för ny väg att anläggas mellan Kolbergavägen i öst och Parallellvägen i väst. Vägen anpassas och placeras mellan odlingsrösen.

Område 6: Högt artvärde och påtagligt biotopvärde ger naturvärdesklass 2. Lövskog i sydsluttning mot åkermark. Ek dominerar med inslag av fågelbär, hassel, rönn, lönn, ask, tall samt små individer av lind och idegran. Mark torr till frisk och kuperad med block och sten. Flora bestående av lundgröe, björnbär, stensöta, nejlikrot och murgröna. Tre jätteekar noterades varav två med hål och en med en omkrets på hela 585 cm, vilken i dagsläget nyttjades som trädkoja. Under en av ekarna noterades även en fallen tårticka. Trädens epifytflora var sparsam på grund av den kraftiga beskuggningen från omgivande träd, men gul mjöllav och grön spiklav noterades. Ytterligare grova ekar, <200 cm i omkrets, fanns också. En grov hamlad ask med stora håligheter stod vid åkerkanten. Både de tre jätteekarna och asken klassas som särskilt skyddsvärda träd. Flera grova lågor finns spridda. I västra kanten ligger ett långsmalt odlingsröse som innehar generellt biotopskydd.

Sparas och planläggs som natur i detaljplanen.

Område 7: Svagt artvärde och visst biotopvärde ger naturvärdesklass 4. Öppet dike med slänter upp mot åkermark. Ca 0,5–1 m brett och 2 dm djupt. Mycket växtlighet i vattnet och längs kanterna, bland annat smalkaveldun, veketåg, hallon och bredbladiga gräs. Vegetationen längs kanterna var nedklippt, vilket sannolikt skedde föregående sensommar/höst. Möjligt lekvatten för groddjur.

Del av området planläggs som natur med möjlighet för anläggande av dagvattendamm.

Område 8: Högt artvärde och påtagligt biotopvärde ger naturvärdesklass 2. Lövskog på kuperad och stenig mark med lönn, lind, ek, apel, alm, en, hassel, oxel och slån. Markflora med liljekonvalj, lundgröe, vitsippa, nejlikrot, kråkvicker, stensöta och björnbär. Flera grova ekar förekommer samt ett hålträd av jättelind som är särskilt skyddsvärd. Död ved i form av flera lågor och enstaka högstubbar. En mindre stenmur bidrar tillsammans med markens blockighet och förekomsten av hålträd till skrymslen för flera organismgrupper. Stor variation av nektarresurser från blommor, buskar och träd, vilka senare på säsongen bidrar till föda i form av frön och bär. Objektet innefattar även delar av delar av naturvärdesobjekt som här utgör ett värdeelement i form av en bäck.

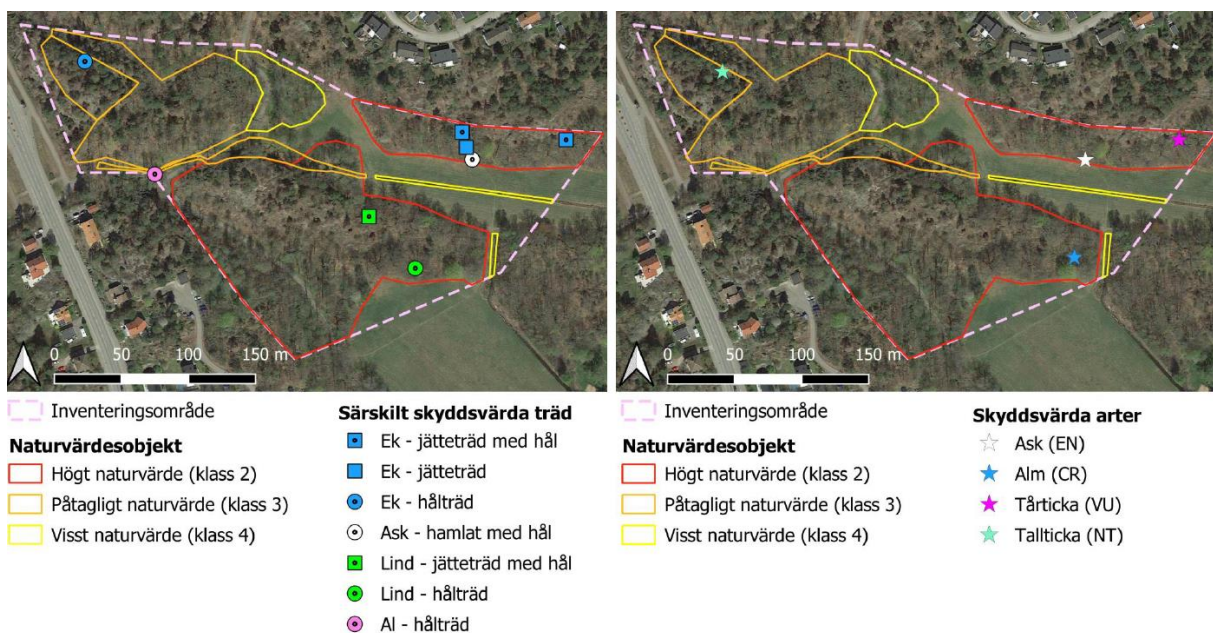
Sparas och planläggs som natur i detaljplanen.

Område 9: Svagt artvärde och visst biotopvärde ger naturvärdesklass 4. Öppet dike med generell biotopskydd som mynnar från kulvert under åkermark. Ca 1–1,5 m brett och ett par meter höga slänter. Kantas av mindre al, hassel, hagtorn samt älggräs, brännässla och träjon. Vattnet är rinnande och ett par decimeter djupt och har en botten bestående av sand och sten. Det rinnande vattnet gör diket ej lämpligt för groddjur. Diket fortsätter utanför inventeringsområdet.

Avses inte skyddas i detaljplanen. Planläggs som kvartersmark med möjlighet att anlägga infartsväg till skolområdet.

Särskilt skyddsvärda träd samt rödlistade och fridlysta arter

Ett antal särskilt skyddsvärda träd (se karta nedan) noterades i inventeringsområdet. Totalt fanns fyra jätteträd av ek och lind, varav tre med håligheter. Även fyra rödlistade arter observerades vilka utgörs av ask, alm, tårticka och tallticka. Alla markerade träd (särskilt skyddsvärda samt rödlistade) sparas i planförslaget, planläggs som Natur.

Planområdets södra delar (bilaga 5)

Området består av oexploaterad mark där åker dominerar markanvändningen med inslag av lövskog, öppna diken och GC-vägar. Skogsklädda delar är bitvis kuperade med berg i dagen, stora block och stenar.

Foton från området. Lövträd, diken, åker samt berg i dagen.

Sammantaget identifierades fem naturvärdesobjekt. Av dessa hade ett högt naturvärde (klass 2), två påtagligt naturvärde (klass 3) och två visst naturvärde (klass 4).

 Kolberga 2:4 södra

Naturvärdesobjekt

- Högt naturvärde (klass 2)
- Påtagligt naturvärde (klass 3)
- Visst naturvärde (klass 4)

Område 1: Högt artvärde och påtagligt biotopvärde ger naturvärdesklass 2. Lövskog mellan två åkrar med vall. Skogen utgör brynmiljö mot åkern med bland annat apel och rikligt med hassel. Mark torr och kuperad med berg i dagen, stora block och sten samt flera lodytor och stenrösen. Ek dominerar trädskiktet med inslag av lönn, ask, alm, björk, oxel, lind, asp och fågelbär. Träden är till övervägande del unga-medelålders, men äldre individer förekommer såsom ett jätteträd (ek). I östra delen finns ett större bestånd av ask, men där flertalet är döda

eller döende till följd av askskottsjukan. Dessa utgör majoriteten av området döda ved. Torrt fältskikt med gräs och löv-förna samt kärleksört, getrams, stensöta, liljekonvalj, träjon och skelört. Bitvis välutvecklat buskskikt med nyponros, druvfläder, björnbär, slån, hassel och yngre lövträd. Detta särskilt i öst där även en hasselmus och skal från ekoxe noterades. Övrig naturvårdsart är oxtungsvamp som växte på jätteek.

Området sparas och planläggs som natur.

Område 2: Svagt artvärde och visst biotopvärde ger naturvärdesklass 4. Rakt öppet dike, cirka 2 meter brett, som löper utmed tre kanter av en åker. Genomgående vått med cirka 1 dm djupt vatten. Kantas av sälg, björk, ek, asp och björnbär. I och i kanten av vattnet växer bredkaveldun, sjöfräken, knapptåg, andmat och stor igelknopp. Delar av vegetationen är klippt. Objektet utgör potentiellt lekvatten för groddjur.

Området planläggs som kvartersmark, avses inte sparas.

Område 3: Visst artvärde och visst biotopvärde ger naturvärdesklass 3. Lövskog med dominans av ek och fågelbär. Flera av dessa är grova varav en jätteek med hål. Övriga trädslag är ask, rönn, björk, lönn och lind och buskskiktet utgörs av rikligt med hassel. Området är bitvis kuperat med berg i dagen och stenrosen. Mindre stigar löper genom objektet. Den mycket rika förekomsten av fågelbär, tillsammans med bland annat rönn och lind, bidrar till omfattande resurser av nektar och bär.

Området sparas och planläggs som natur.

Område 4: Visst artvärde och påtagligt biotopvärde ger naturvärdesklass 3. Lövskog utmärkt av medelålders ek. Övriga trädslag är pil, fågelbär, lind, lönn, rönn, björk, ask och asp. Två pilar utgör jätteerod. Främst i kanterna ett omfattande buskskikt med nyponros, slån, björnbär, fläder och hassel, vilket utgör bryn med rikliga nektar- och bärresurser. Mark torr till frisk, bitvis kuperad med sten och block. Markskikt ömsom kalt ömsom rikt med nejlikrot, murgröna och lövsly. De medelålders ekarna utgör viktiga ersättningsträd till omgivande ekmiljöer med äldre individer.

Området planläggs som kvartersmark, utpekade träd sparas. Dessa träd utgörs av särskilt skyddsvärda träd samt naturvårdsarter (ask), se karta nedan.

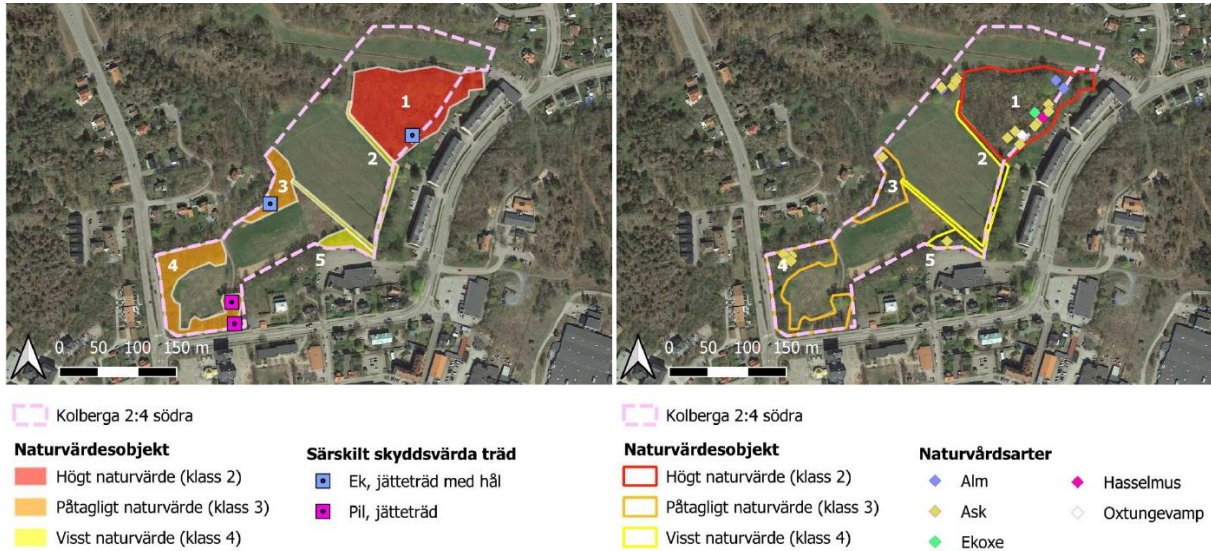
Område 5: Svagt artvärde och visst biotopvärde ger naturvärdesklass 4. Mindre lövskog mellan igenväxningsmark och industri med asp, fågelbär, lönn, björk, rönn och ek. Några aspar är grövre. Näringspåverkad mark med mycket kirskål. Förhållande vis gott om död ved i form av flera högstubbar och kläna lågor. Sälgar utgör värdefulla nektarresurser.

Området planläggs som kvartersmark, utpekade träd sparas. Dessa träd utgörs av naturvårdsarter (ask), se karta nedan.

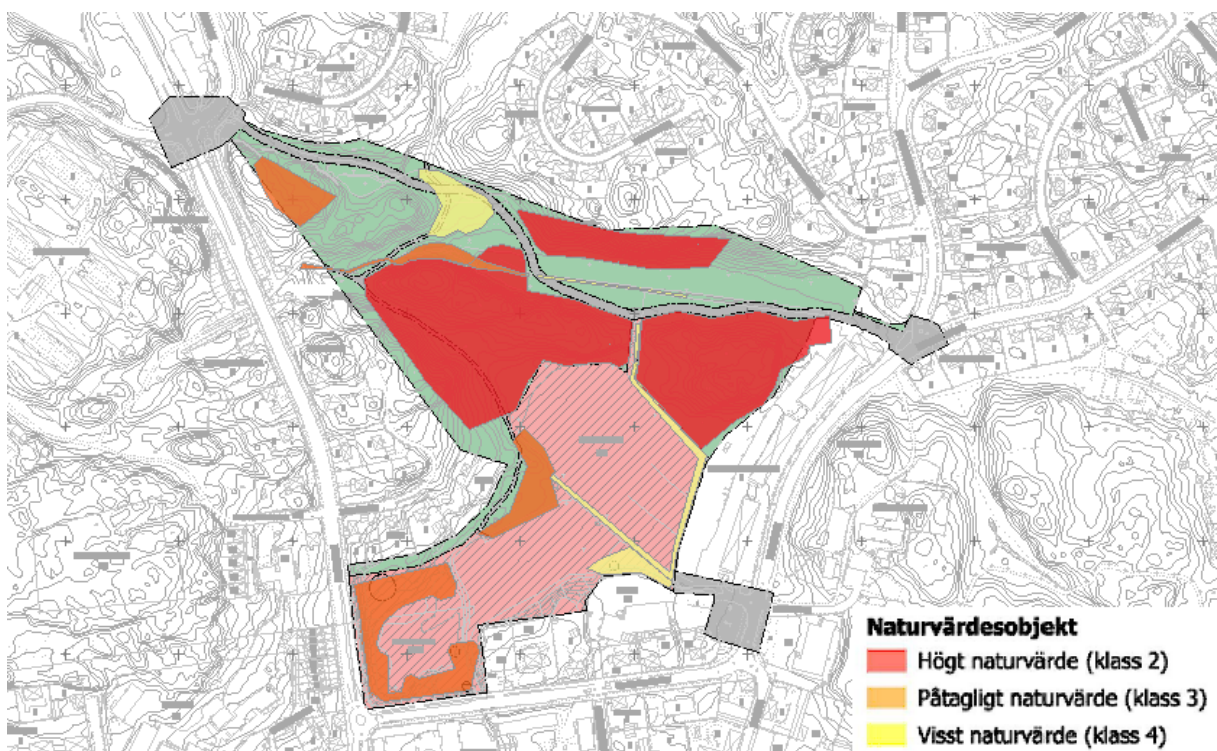
Särskilt skyddsvärda träd samt rödlistade och fridlysta arter

Fyra särskilt skyddsvärda träd noterades; två jätteekar med hål samt två jättepilar (se karta nedan). Totalt noterades tre rödlistade och två fridlysta arter. Dessa var alm, ask och

oxtungsvamp samt ekoxe och hasselmus, se karta nedan. Planförslaget avser att spara de särskilt skyddsvärda träd samt naturvårdsarter som identifierats i naturvärdesinventeringen.

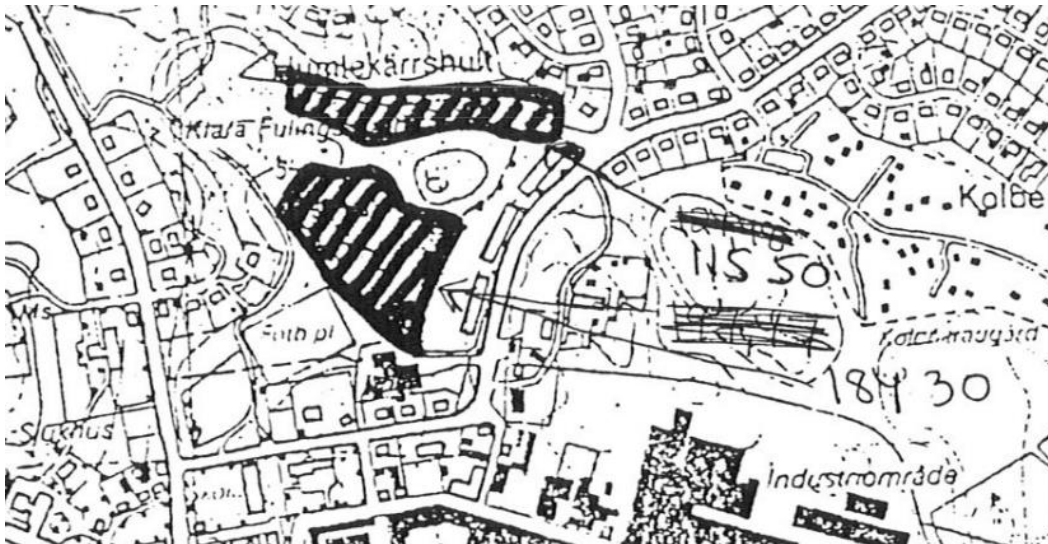
Sammanfattningsvis ligger framtagna naturvärdesinventeringar som en del av grunden för platsens utformning. Höga naturvärden (klass 2) sparas och planläggs som natur och bedöms inte påverkas nämnvärt av planförslaget. Föreslagen exploatering innebär att områden utpekade i naturvärdesinventeringen med naturvärdesobjekt klass 3 samt 4 kommer att påverkas då ytan planläggs som kvartersmark. Dock avser planförslaget att spara de särskilt skyddsvärda träd samt naturvårdsarter (ask) som identifierats inom dessa områden.

Översigtskarta vilken visar utpekade naturvärdesobjekt samt ungefärliga plangränser.

Åkermark

På platsen finns idag arrende avseende jordbruk (14350-004). Marken nyttjas för odling av foder (ensilage).

Karta med ytor för befintligt arrende (jordbruksarrende).

Exploateringen innebär en stor förändring jämfört med dagens markanvändning. Förändringen motiveras med att gällande översiktsplan antagen år 2023 pekar ut Länsmansängen som utvecklingsområde för ny skola samt att den allmänna nyttan av tillkomsten av en skola bedöms väga tyngre än markens värde som jordbruksmark.

Miljökvalitetsnormer

Luft

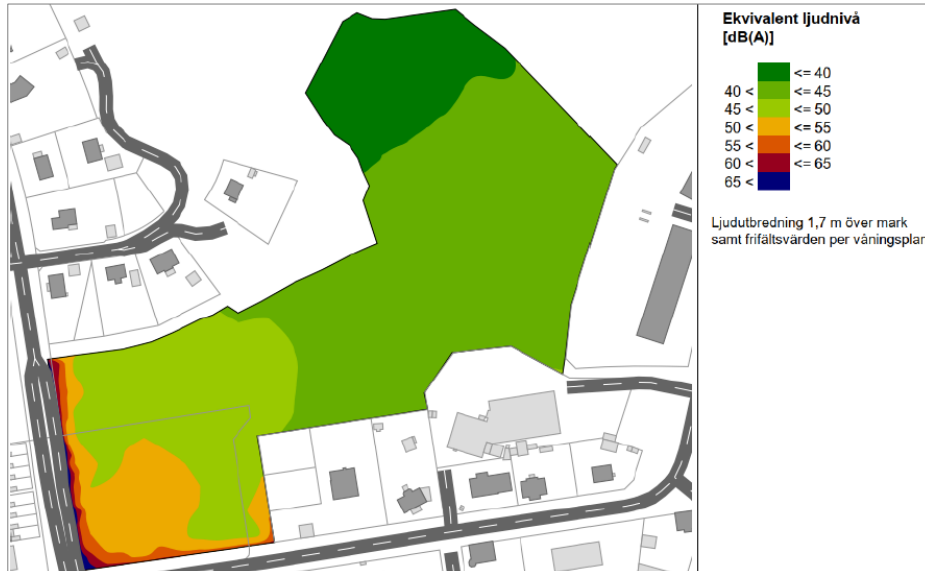
Luftkvalitetsförordningen (2010:477) anger normer för ämnena kvävedioxid/kväveoxid, svaveldioxid, bly, partiklar (PM10 och PM2,5), bensen, kolmonoxid, ozon, arsenik, kadmium, nickel och bens(a)pyren i utomhusluft. Normerna bidrar till att skydda människors hälsa och miljön samt att uppfylla krav i EU-direktiven 2008/50/EG och 2004/107/EG.

Miljökvalitetsnormerna för luft bedöms inte överskridas. Planförslaget förutsätter att gällande lagstiftning och riktlinjer följs av de verksamheter som är och kan bli aktuella inom området.

Buller

En trafikbullerutredning är framtagen av Norconsult i juli månad 2024 (se bilaga 6). Utredningen påvisar att riktvärdet 50 dBA beräknas klaras inom cirka 85 procent av planområdet utan särskilda bullerskyddsåtgärder. Ekvivalent ljudnivå 50–55 dBA som bör klaras för övriga ytor klaras inom cirka 10 procent av planområdet. Inom ca 5 procent av planområdet, klaras ekvivalent ljudnivå 55–60 dBA. Inom detta område bör mindre störningskänsliga aktiviteter lokaliseras. Inga vistelseytor bör förläggas inom område med ekvivalent ljudnivå över 60 dBA.

Naturvårdsverkets riktvärde klaras utan särskilda bullerskyddsåtgärder. Då byggnader i sig kan fungera som en bullerskärm är det en fördel (ej nödvändigt) att placera byggnad längs Björngatan och/eller längs Länsmansgatan.

Ekvivalent ljudnivå inom område planerat för skolgård.

De riktlinjer utredningen utgår ifrån är Naturvårdsverkets dokument ”Vägledning om buller från väg- och spårtrafik på skolgårdar”, daterad 2023. Riktvärdena i vägledningen är framtagna för skolgårdar vid exponering för buller från väg- och spårtrafik. Riktvärdena är avsedda som utgångspunkt och vägledning för den bedömning enligt miljöbalkens hänsynsregler som ska göras i varje enskilt fall. Dessa riktvärden bör klaras så att ljudmiljön inte blir sämre än vad riktvärdena ger uttryck för. Målet är att uppnå en god ljudmiljö.

Ljudnivån 50 dBA bör alltid uppnås vid så stor del av varje skolas utevistelseyta som möjligt såväl vid nyplanering som vid befintliga verksamheter. Riktvärdet bör även uppfyllas, i den mån det går vid de delar av skolbyggnadens fasader som vetter mot ljudskyddad sida, normalt skolgård och utevistelseytor. För övriga ytor utomhus bör målsättningen vara att klara 55 dBA. Värdena avser ekvivalent ljudnivå för dygn.

Enligt Naturvårdsverkets riktvärden bör minst 50 % av skolgårdens ytor där barnen befinner sig mest, exempelvis ytor för lek eller vila, klara ekvivalent ljudnivå 50 dBA. För övriga ytor utomhus bör målsättningen vara att klara 55 dBA. Högre nivåer än 55 dBA bör undvikas, men nivåer upp till 60 dBA kan behöva accepteras på begränsade ytor dit mindre störningskänsliga aktiviteter kan lokaliseras. Maximala ljudnivåer behöver normalt inte beaktas.

Ekvivalenta ljudnivåer i intervallet 50–55 dBA kan i många sammanhang vara acceptabelt och utgöra god ljudmiljö på en skolgård. Upplevelsen vid exponering för ljud kan variera och innebära olika slags påverkan beroende på en rad faktorer, vilket betyder att även lägre nivåer kan upplevas störande. Förekomst av växtlighet, effektiv avskärmning, maskering av buller och icke reflekterande ytor kan bidra till en lägre störningsupplevelse. Yngre barn bör prioriteras med avseende på tillgång till god ljudmiljö.

I framtiden kommer trafiken på omgivande vägar förändras både beroende på generell trafikförändring och etablering av skolan. Trafikförutsättningar för nuläget och för prognosår 2040 redovisas i karta nedan. För hus längs Björngatan beräknas ljudnivån öka med knappt 1 dBA och för hus längs Länsmansgatan och Humleplan beräknas ljudnivån öka med mindre än 0,5 dBA år 2040 jämfört med nuläget.

Vatten

EU:s vattendirektiv (Ramdirektivet för vatten) infördes i svensk lagstiftning år 2004 genom bland annat Vattenförvaltningsförordningen. Implementeringen av vattendirektivet bedrivs med hjälp av ett antal definierade miljökvalitetsnormer (MKN) som beskriver den kvalitet eller den "status" en vattenförekomst ska ha uppnått vid en viss tidpunkt.

Den vattenförekomst som är berörd enligt EU:s vattendirektiv är Inre Oskarshamnsområdet (SE571552-162848) vilken är recipient för områdets dagvatten. Vattenförekomsten har måttlig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status.

Kommunen gör bedömningen att berörd vattenförekomst ej kommer påverkas negativt av planförslaget. Åtgärder vidtas inom samt utom planområdet. Se mer under rubriken *Dagvatten* nedan.

Miljö

Strandskydd

Planområdet berörs ej av strandskydd.

Dagvatten

Avseende dagvatten finns tre framtagna utredningar/PM vilka på olika nivå berör aktuellt planområde. Nedan görs en sammanställning av utredningarna. Se bilaga 7 till 9 för mer information.

I utredningen *DÖDERHULTSBÄCKEN OCH LÄNSMANSÄNGEN/FANÉRGATAN PM FÖRORENINGSBERÄKNINGAR* (Bilaga 8) beskrivs föroreningssituationen i femton delavrinningsområden vilka har Döderhultsbäcken/Inre hamnen som recipient. Ett av dessa områden är Fanergatan m.fl. (Länsmansgatan) vilken räknas till berört planområde. Delavrinningsområdet genererar höga halter, över riktvärdet, av föroreningarna fosfor, bly, koppar, zink, kadmium, kvicksilver, suspenderat material, olja och BaP. Delavrinningsområde bedöms vara ett område som bör prioriteras för dagvattenrening, då halterna av dessa föroreningar inte bara överstiger riktvärdena utan också bedöms vara mycket höga.

Ämne	Halt, befintliga förhållanden [$\mu\text{g/l}$]	Riktvärde, Riktvärdesgruppen [$\mu\text{g/l}$]	Mängd, befintliga förhållanden [kg/år]
Fosfor (P)	230	160	6,5
Kväve (N)	1 600	2 000	45
Bly (Pb)	14	8,0	0,39
Koppar (Cu)	30	18	0,82
Zink (Zn)	170	75	4,6
Kadmium (Cd)	0,98	0,40	0,027
Krom (Cr)	9,5	10	0,26
Nickel (Ni)	12	15	0,32
Kvicksilver (Hg)	0,048	0,030	0,0013
Suspenderat material (SS)	70 000	40 000	1900
Olja (Oil)	1 600	400	43
PAH16	0,69	-	0,019
BaP	0,099	0,030	0,0027
Atraz	0,0027	-	0,000075
PBDE47	0,00017	-	0,000045
PBDE99	0,00021	-	0,000056
PBDE209	0,015	-	0,000056
Diuron (Diur)	0,018	-	0,00050
Isoproturon (Isopro)	0,021	-	0,00058
Simazin (Simaz)	0,22	-	0,0059

Föroreningsberäkningar för delavrinningsområdet Fanérgatan m.fl. vid befintliga förhållanden. Halter som överskrider riktvärden är markerade i fetstilt.

Enligt PM FÖRDRÖJNING AV DAGVATTEN UPPSTRÖMS LÄNSMANSGATAN I KOMBINATION MED SKÄRMLÖSNINGAR I INRE HAMNEN OCH RENING AV DAGVATTEN I BASSÄNGEN RUNT ÄGGET (Bilaga 9) föreslås sedimentationsbassänger vid Inre hamnen som sträcker sig från ytan till botten. En skärmbassäng som utgör 140 m² per hektar reducerad area har en permanent vattenyta (area) på 500 m² och en permanent vattenvolym på 1400 m³ vilket bedöms ge en mycket god rening generellt.

I dag rinner dagvatten ut i den inre hamnen via en dagvattenledning. Ledningen avvattnar såväl bostadsområdet ovanför Länsmansgatan som de mer centrala delarna i anslutning till inre hamnen. Innan dagvattnet rinner ut i den inre hamnen sker ingen rening av dagvattnet.

Översiktsbild över föreslagna placering av fördröjningsdamm för dagvatten uppströms Länsmansgården och brygganläggning med tillhörande sedimentationsskärmar i inre hamnen.

Brygga vid inre hamnen (åtgärd utanför planområdet, område 2 på karta ovan)

En ny brygganläggning föreslås byggas i inre hamnen. I bryggorna fästs skärmar och dagvattnet styrs så att vattnet tvingas att passera inom skärmbassängerna. Efter utloppet i hamnen kommer dagvattnet att styras åt två olika håll och respektive dagvattenström kommer att erhålla en strömningslängd som sammanlagt är cirka 63 meter i medeltal inom sedimentationsbassängerna, innan det strömmar ut i havet. Detta kommer medföra avsättning av sediment inom sedimentationsbassängerna, vilket medför minskade utsläpp längre ut i hamnområdet. Sedimentationsbassängerna konstrueras av skärmar som sträcker sig från ytan till botten och som tillåter variation i vattennivån. Skärmarna hålls uppe vid ytan av bryggkonstruktionen och föreslås vara cirka 6 meter djupa med extra skärmhöjd som tillåter nivåvariation (vattendjupet i hamnen varierar normalt mellan 6-7 meter). Anläggandet av bryggor kommer även att bli ett mervärde i hamnen, då det möjliggör för båtar att lägga till och även för rekreation för besökare i hamnområdet.

Dagvattendamm (åtgärd innanför planområdet, område 1 på karta ovan)

Inom planområdets norra delar föreslås en dagvattenanläggning/damm anläggas. I syfte att möjliggöra för anläggandet av en damm inom planområdet används planbestämmelse dagvatten₁ - *Mark för dagvattenhantering*. Planbestämmelsen möjliggör för dagvattenanläggning (damm) inom naturmark, inom planområdets nordliga delar.

Om dammen ska ge maximal reningseffekt bör den utformas långsmalt, med en inledande djupdel, en avsmalnande midja som är grund, och sedan en bredare del före utloppet. Detta gynnar sedimentation fastläggning av partiklar samt växtupptag av näringsämnen. I detta fall har den aktuella dammen primärt som uppgift att fördröja dagvatten. Det finns dock ett antal saker att tänka på för att få en damm att fungera bra och ge ett estetiskt gott resultat.

Det är viktigt att beakta vattenkvaliteten i en damm. Vattnet i dammen bör ha en omsättningstid på minst ett dygn vid högflöde och om möjligt en vecka baserat på årsmedelflöde. Vidare bör inte utjämningsvolymen vara större än den permanenta volymen för att förhindra resuspension (återföring av sedimenterad substans).

Vattnet kan syresättas genom att cirkulera vattnet med pump eller via luftning med fontän. Luftning kan också åstadkommas genom överfall och stenmaterial vid inlopp. För att säkerställa god vattenkvalité är det även viktigt att omgivande grönytor till diken och damm inte gödslas.

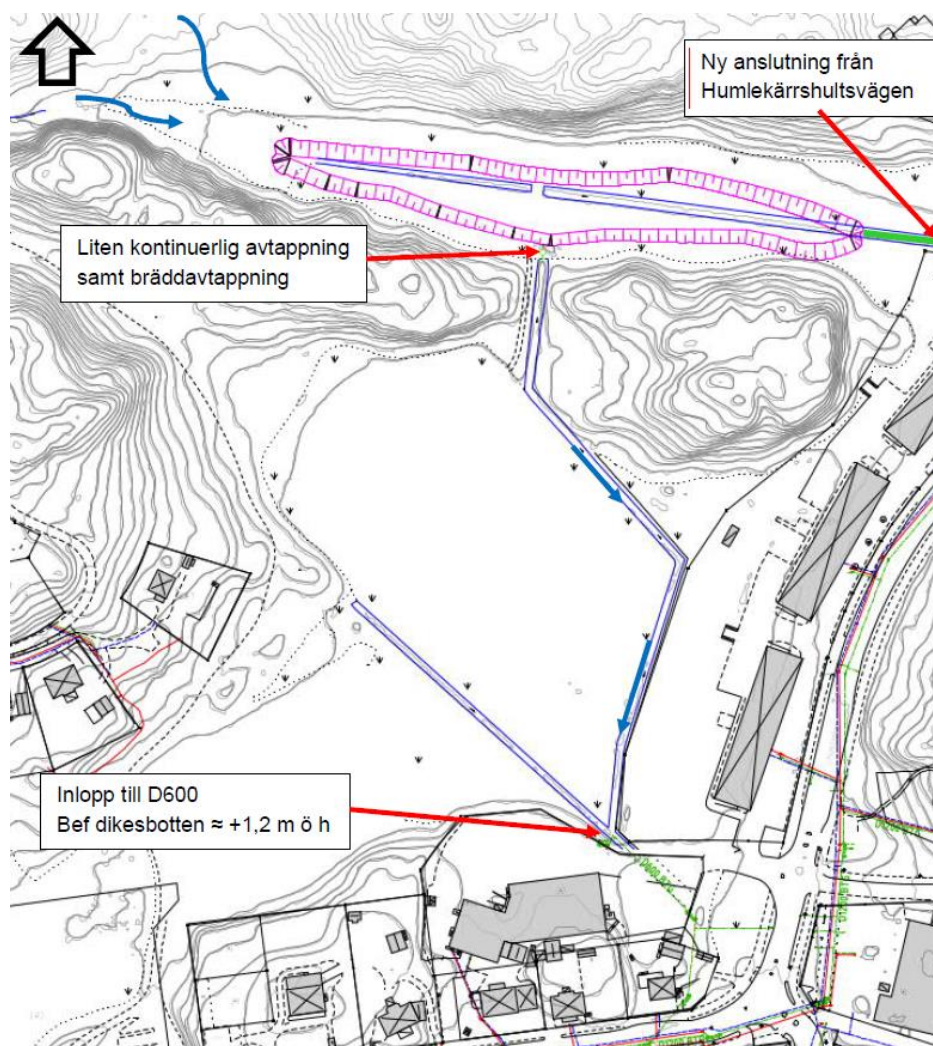
Hög vattentemperatur i dammen och solexponering kan innebära ökad risk för algbildning och vegetationsetablering vilket kan motverkas genom att skuggande träd planteras. Skuggande träd kan däremot missgynna växtligheten i vattenmiljön om detta eftersträvas. Alger kan även reduceras genom utläggning av kornhalmsbalar. Om man istället vill gynna groddjur behöver dammen vara solexponerad i söder och ha en flack strand på en sida, gärna i söder. Viktigt vid solexponering är att det finns djupare delar i dammen, vilket förhindrar vegetationsetablering.

Om en fördjupad del byggs där vattenhastigheten är låg kommer sedimentation av grövre partiklar att ske, detta skapas i så fall lämpligen i anslutning till dammens inlopp. Sänkning av hastighet kan göras dels via topografi (djupförhållande) och dels med dämp- och styrskrävar. I denna del behöver det då göras anpassning vid sidan av dammen så att fordon kan komma

fram och transportera bort det sedimenterade materialet. Generellt bör man vänta med utgrävningsåtgärder eller sedimentborttagning till slutet av juni eller senare för att inte störa vattenlevande djur i dammen.

Släntlutningen i en damm bör vara 1:3 eller flackare. Ju flackare slänter desto mer upptag av föroreningar kan ske via vegetationen i strandzonen. Val av släntlutning måste även baseras på möjligheten till underhåll, markens stabilitet samt av säkerhetsaspekter. Som nämnts ovan kan en flack strandlutning gynna groddjur.

Om en människa eller ett djur ramlar ner i dammen måste den med säkerhet kunna ta sig upp. Då en skola anläggs i närheten kan det eventuellt finnas behov av att stängsla in dammen av säkerhetsskäl.

Dammens utbredning. Observera att utformningen enbart är schematisk för att få en uppfattning om hur stor plats dammen tar. Inga öppna diken föreslås i detaljplanen.

Eftersom växterna tar upp näring och föroreningar kan det vara viktigt att dammen rensas på döda växtdelar. Önskad vegetation tas lämpligen bort under hösten så att den ej vissnar och hamnar på botten vilket annars ökar näringstillförseln i vattnet, och därmed algbildningen. Rensning och klippning under senhösten är även gynnsamt för eventuellt häckande fåglar och groddjur som då har lämnat dammen.

Dammens funktion, som bör kontrolleras genom provtagning, får vara styrande för om det är motiverat eller ej med vegetationsröjning. Rensning är sannolikt inte motiverat när dammen är nyanlagd. Det är i sammanhanget viktigt att konstruktionen möjliggör representativ provtagning.

En översiktlig kontroll av hur stor damm som får plats inom det studerade området har gjorts. Även den utbredning som krävs för en damm med en volym av cirka 5000 m³ har gjorts. Maxdjupet har satts till 1,2 meter och vald släntlutning är 1:4 i båda fallen.

Dagvattenhantering inom kvartersmark (parkeringsyta)

Inom yta för parkering möjliggörs för dagvattenhantering, vilket regleras genom planbestämmelse n₁ – *Mark för dagvattenanläggning*. Ytor för lokalt omhändertagande av dagvatten planläggs i den nordöstra delen av kvartersmarken, inom yta avsedd för parkering. Syftet är att rening av dagvatten sker lokalt i anslutning till de hårdgjorda ytorna (parkeringsyta).

Del av planområdets dagvatten är tänkt att hanteras inom tillkommande parkeringsyta. Nedan redogörs för föreslagna dagvattenåtgärder inom denna yta.

I första hand bör en eller en kombination av nedanstående tekniker användas för utjämning och avskiljning av föroreningar för parkeringsytorna.

- genomsläpplig beläggning
- infiltration i grönyta
- infiltration i skelettjord (med träd där dagvatten leds till jordblandad skelettjord)

Olika typer av vattengenomsläpplig beläggning kan användas som alternativ till asfalt. Några exempel är grus, beläggning med hålsten, plastraster, beläggningar med genomsläppliga fogar, genomsläpplig asfalt och genomsläpplig betong.

Infiltration i grönyta innebär att vatten från ytan av en hårdgjord parkeringsplats avleds till en angränsande grönyta, till exempel en gräsmatta eller naturmark. Grönytan byggs antingen upp med en väl-dränerad överyta som har hög infiltrationsförmåga, eller, om jorden är tätare, som en skålformad yta där vatten tillfälligt kan bli stående och sakta infiltrera.

Skelettjord är en teknik för att ge trädens rötter utrymme och tillgång till både luft och vatten i stadsmiljön. Tekniken är utvecklad för att tillgodose trädens behov, men skelettjorden (grov makadam) kan också fungera som ett underjordiskt magasin för dagvatten.

Grönska är av stor betydelse för en stads karaktär, för staden som livsmiljö samt utgör en del av staden som helhet. Träd kan exempelvis rena luft och bidra med en bättre luftkvalitet, dämpa vind samt utjämna temperaturskillnader. Planens genomförande innebär att ett oexploaterat område bestående av vegetation förändras då ytor hårdgörs. I syfte att bevara vegetation planläggs stora delar av området som Natur.

Planområdet ligger i anslutning till befintlig infrastruktur och innebär en förtätning av staden. Möjligheter till nyttjande av befintliga gång- och cykelvägar samt befintlig kollektivtrafik anses god.

Ökad nederbörd ställer krav på kvalitativ och kvantitativ dagvattenhantering. Planområdet anpassas till intensivare nederbörd, se mer under rubriken *Dagvatten*.

Hälsa och säkerhet

Risk för översvämning, erosion, skred och ras.

Planområdet ligger på en varierad höjdsättning mellan + 1.2 meter och + 14 meter i RH2000.

För byggnationer där översvämningar innebär stora kostnader för samhället eller den enskilda, måste sannolikheten för översvämning vara liten. För sådana byggnader ska lägsta grundläggningsnivå vara +3,05 meter över nollnivån i höjdsystemet RH 2000.

Byggnads konstruktion ska klara naturligt översvämmande vatten upp till 3,05 meter i RH2000. En planbestämmelse (b₁) införs på plankartan avseende detta.

Inom den nordöstra delen av planområdet finns registrerad uppgift gällande aktsamhetsområden med förutsättning för skred i finkornig jordart. Områdets angivna yta uppgår till cirka 4500 m² och ligger huvudsakligen inom sådana ytor som i planen anges med natur som användning.

Föroreningar

Inga kända föroreningar finns inom planområdet.

Vid misstanke eller upptäckt av förorening i samband med schaktning av planområdet måste kommunen omedelbart underrättas och en anmälan ska då även skickas till tillsynsmyndigheten.

Om föroreningar skulle påträffas inom planområdet ska området saneras så att nivåerna för Naturvårdsverkets generella riktvärde för Känslig Markanvändning (KM) uppfylls. Vedertagna nivåer för skola är känslig markanvändning, KM, enligt Naturvårdsverkets generella riktvärden för förorenade områden. Enligt 10 kap. 11 § MB ska den som äger eller brukar en fastighet oavsett om området tidigare ansetts förorenat genast underrätta tillsynsmyndigheten om det upptäcks en förorening på fastigheten och föroreningen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Radon

Vid översiktliga undersökningar inom planområdet klassificeras marken i den sydvästra delen av planområdet med markradonpotential som förhöjd. Eventuella åtgärder för att klara tillåten radonhalt inne i byggnader sker i samband med projektering och byggnation. Byggnader där människor stadigvarande vistas ska med hänsyn till radon utföras med grundläggning i enlighet med Boverkets byggregler.

Beredskap

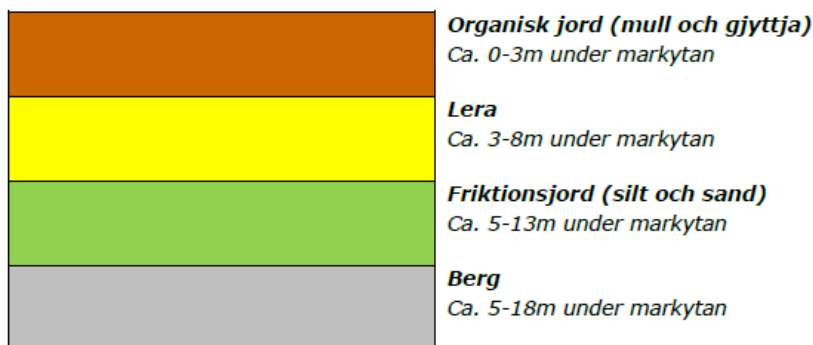
Räddningstjänstens insatstid till planområdet är mindre än 10 minuter.

Geotekniska förhållanden

Geotekniska undersökningar och PM har tagits fram för planområdet (se bilaga 10 till 12). Syftet med undersökningarna har varit att kartlägga jordlagerföljden och förekommande jordars tekniska egenskaper samt beskriva geotekniska- och hydrogeologiska förhållanden, redovisa beräkningar samt ge grundläggningsrekommendationer. Nedan följer en sammanställning av undersökningarna.

Undersökningsområdet består i huvudsak av jordbruksmark för höslåtter med blandskog som klär omgärdande höjder där berg i dagen syns vid flera platser. Undersökningsområdet är generellt plant med varierande höjdnivåer mellan +1,03 och +3,13 m. Nivåerna i områdets norra del varierar mellan +1,25 och +3 m, och i områdets södra del varierar nivåer mellan +1,13 och +2,2 m.

Det yttersta jordlagret i området består av lös organisk jord (mull och gyttja) som underlagras av ett lager lös lera. Friktionsjord (silt och sand) följer under leran och underlagras av berg.

Generell jordlagerföljd i området och ungefärlig djup av påträffade jordarter.

Organisk jord

Organisk jord i området består av lös mulljord, gyttja och lerig gyttja. Organisk jord förekommer över hela området mellan cirka 0 till 3 meter under markyta. Utförda undersökningar i organisk jord visar på en korrigerad odränerad skjuvhållfasthet (Cu) cirka 1 till 8 kPa (enheten för tryck).

Lera

Lerlagret i området är lös och mäktigheten varierar mycket. Lerans mäktighet ökar i östlig riktning. Lerlagret förekommer mellan cirka 3 till 8 meter under markytan. Den djupaste underkant av leran är 8 meter under markytan. Utförda undersökningar i leran visar på en C_u cirka 5 till 17 kPa. Vattenkvot i leran ligger mellan cirka 100 till 200 procent. Konflytgränsen i leran ligger mellan cirka 44 till 136 procent. Sensitiviteten i leran ligger mellan cirka 17 till 53. Omrört skjuvhållfastheten i leran ligger mellan cirka 0,07 till 0,43 kPa. Leran i området är vattenmättad och dess vattenkvot överstiger flytgränsen. Lera med en vattenkvot som överstiger flytgräns ggr 1,1 kan klassificeras som kvicklera, enligt SGI. Lera med sensitiviteten över 50 och omrörda skjuvhållfastheten mindre än 0,4 kPa klassificeras som kvicklera, enligt definitioner i TDOK 2013:0667.

Enligt ovan, kan leran i området klassificeras som kvicklera.

Friktionsjord

Friktionsjorden i området består av sand och silt. Friktionsjorden förekommer mellan 5 till 13 meter under markytan. Den djupaste underkant av friktionsjord är 13 meter under markytan. Utförda undersökningar i friktionsjord visar på en friktionsvinkel cirka 27 till 35 grader.

Berg

Berget i området förekommer mellan 5 till 18 meter under markytan med djupaste överkant på 18 meter under markytan. Enligt utförd jordmodell har berget en släntlutning mot öst.

Block

Utförda undersökningar visar på att det finns block som förekommer i alla jordlager ner till berg.

Beräkningar

Översiktliga sättningsberäkningar har utförts för antagna laster 10 till 30 kPa för att kunna modellera sättningar från grundläggning av en byggnad på 1-3 våningar. Antagna dimensioner på beräkningsyta har satts till 10 meter gånger 50 meter. Vald grundvattennivå satts till 0,6 meter under markytan. Generellt har effektivspänningen σ'_0 överskridit $0,8 \cdot \sigma'_c$ vilket tyder på att det kan pågå krypsättningar i området. Beräknade sättningar är för stora för att kunna bygga med platta på mark utan förstärkningsåtgärder.

Grundvattenförhållanden

Efter utförd fältundersökning i maj 2022 konstateras att grundvattenytan i undersökningsområdet varierar mellan cirka 0,94 till 1,52 meter under markytan vilket motsvarar nivåer mellan +0,5 och +1,6 i aktuella punkter. Det ska beaktas att grundvattenytan varierar mellan årstiderna samt mellan nederbördsfattiga respektive nederbördsrika år. Uppmätta grundvattennivåer från maj 2023 i området ligger mellan +1,6 och +0,6 enligt RH2000 vilket tyder på att grundvattennivåer har hållit sig stabila under samma månadsperiod jämfört med grundvattennivåer i maj 2022. Enligt kartering av grundvattennivåer, är grundvattenriktningen mot öst.

Rekommendationer avseende geotekniska förhållanden

Grundläggning

Grundläggningsförhållandena bedöms som dåliga efter de utförda översiktliga

sättningsberäkningarna. Planerade byggnader bedöms behöva pålas till fast botten eller berg. Gjutna betongpålar eller KC pelare rekommenderas ner till berget genom gyttjan leran/leriga gyttjan. Bankpålning eller vibropålning avråds eftersom leran i området är väldigt lös och kan vara kvick. Vibrationer kan orsaka stora deformationer i området. Slagna pålar bedöms inte vara en bra metod eftersom det finns en hel del block i jordprofilen vilket ökar risken för felinstallation och skador på slagna pålar.

Vid pålgrundläggning kommer inga sättningar av byggnaden ske, däremot kan omkringliggande mark fortfarande sätta sig, vilket kan innebära problem efter en tid med till exempel för höga trösklar/trappor etc. Där är därför är det viktigt att vidare utreda sättningsegenskaperna i de ytliga jordarterna.

Om byggnaden inte pålgrundläggs ska sättningar och sättningsdifferenser vidare studeras av konstruktören i samband med detaljprojekteringen, när grundläggningsnivåer, laster m.m. för planerade byggnader är kända. Kontroll av stabilitet ska utföras i samband med detaljprojektering, när konstruktionens läge i plan och höjd, schakt djup och storlek respektive maskin laster är kända. Kontroll mot bärlighetsbrott ska utföras när laster för nya byggnader är kända. Alternativ för jordstabilisering med kalkcementinjicering eller kompensering med lätt jordmaterial bör också utredas.

Naturligt lagrade jordar med siltinnehåll är flytbenägna vid vattenmättnad. Jord med siltinnehåll är tjälfarlig.

Grundläggning ska utföras frostfritt och väl dränerad. All organisk jord schaktas bort innan grundläggning påbörjas.

Markarbeten

All schaktning ska utföras i enlighet med Schakta säkert – Säkerhet vid schaktning i jord (Svensk Byggtjänst, 2015), då denna är aktuell och gällande.

Förekommande jordar bedöms som lätta ur schaktsynpunkt. Alla schaktarbeten ska bedrivas med hänsyn till aktuell jordart och rådande grundvattenyta. Schakt ska utföras så att färdig schaktbotten ej påverkas negativt.

Stödkonstruktioner

Schaktning i lera bedöms erfordra stödkonstruktioner. Vid schakt under grundvattenytan kan någon form av stödkonstruktion erfordras för att begränsa inläckage av vatten i schakten. Inläckage kan framför allt förväntas i silten som har en hög vattengenomsläpplighet. Stödkonstruktion kan också komma att erfordras vid schaktning mot befintliga gator, byggnader och anläggningar.

Grundvatten

Beroende på schaktdjupet kan länshållning erfordras. Detta bedöms kunna utföras med pumpar i schaktbotten. Grundvattenytan ska vara minst 0,5 meter under planerat schaktdjup.

Hållbarhet

Hållbarhet är en viktig aspekt för att kunna samhällsplanera för framtiden. En viktig del av hållbarhet ur ett geotekniskt perspektiv är val av grundläggning, geotekniska

förstärkningsåtgärder eller val av placering. För att kunna välja den mest optimala metoden är tidsaspekten viktig. Om geoteknik kan kopplas in i ett tidigt skede av projekt så kan geotekniska förstärkningsåtgärder främst mot sättningar men även för stabiliteten utföras, ett exempel på det är överlast. En överlast skulle kunna minska utsläpp av koldioxid samt kostnaden genom att den enbart får tid att verka. Om inte tid finns så finns flera andra typer av geotekniska åtgärder som kan jämföras mot varandra i kostnad och hållbarhet. En annan viktig aspekt ur ett geotekniskt hållbarhetsperspektiv är placering av konstruktionen i både plan- och höjdded. Detta kan utredas i ett tidigt skede i samråd med en geotekniker efter en översiktlig geoteknisk utredning för att optimera konstruktionens placering.

Geotekniska förhållanden ska inkluderas i ett tidigt skede vid kommande projektering.

Geoteknisk kontroll vid fortsatt projektering

Byggnads konstruktion ska klara naturligt översvämmande vatten upp till 3,05 meter i RH2000. Regleras genom planbestämmelse b₁.

Detaljplanen anger att byggnader inte får innehå någon källare. Regleras genom planbestämmelse b₂ – *Källare får inte finnas.*

Kontroll av utförande och uppföljning skall ske enligt SS-EN1997-1, kapitel 4 (platta på mark) alternativt kapitel 7 (Pålning).

Regelverk för utförande av djupstabilisering med bindemedel är SS-EN 14679:2005.

Vid upprättande av projekteringshandlingar då anläggningarnas utformning är slutligt bestämda bör geotekniska uppgifter och rekommendationer, som överensstämmer med planerat grundläggningsarbete, inarbetas i den tekniska beskrivningen.

En kontrollplan bör upprättas som åtminstone ska omfatta:

- Jordlagerförhållanden
- Nivåer avseende planerad grundläggning
- Vattenavledning
- Jordschakt och stödskonstruktion
- Fyllning för ledningsbädd (dränering) och grundläggning

Schaktbotten ska besiktigas av geotekniskt sakkunnig person.

Om avvikande markförhållanden upptäcks ska ansvarig geotekniker kontaktas.

Kulturmiljö

Planområdet ligger ej inom område som utpekats som riksintresse för kulturmiljövård, enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Inga byggnadsminnen förekommer inom planområdet.

Planområdet består idag av obebyggd mark som huvudsakligen utgörs av åker samt kuperad terräng med lövskog och berg i dagen. I området förekommer öppna diken samt gång- och cykelvägar. Planområdet är omgärdat av bebyggelseområden, gator och inslag av skogsmark.

Med läge norr om planområdet ligger Humlekärrshult, som främst utgörs av småhusbebyggelse. Öster om planområdet, vid Humleplan, finns tre flerbostadshus. Söder om planområdet, längs med Länsmansgatan, finns både småhusbebyggelse och bebyggelse som inrymmer verksamhet. Bebyggelsen med verksamhet ligger inom fastigheten Juno 22 där registrering finns gällande industriarv då en pappersvaruindustri anlades här år 1925.

Vid korsningen Länsmansgatan – Björngatan, nära planområdets sydvästra hörn, ligger Norra skolan. Väster om Björngatan och planområdet, finns bebyggelse vid Garvaregatan samt radhusbebyggelse vid Garvaregränd. Strax norr om radhusbebyggelsen, ligger fastigheten Hälsan 37, där det finns en tidigare epidemisjukhusbyggnad med höga kulturhistoriska värden. Idag inrymmer byggnaden annan verksamhet.

Detaljplanen bedöms inte innebära någon betydande negativ påverkan på omgivande bebyggelse, stadsrum eller på stadsbilden som helhet. Planförslaget bedöms möjliggöra för att utformning inom planområdet kan ske med hänsyn till platsen och dess omgivning.

Fornlämningar

Inom del av planområdet (planlagd som natur) finns två påträffade fornlämningar.

Det norra fyndet (L1959:9138) benämns som boplats och klassas som möjlig fornlämning. Inga spår av boplatsen kunde iakttagas vid besiktning. Beskrivs som boplats i ängen vid Klara Fulings grotta.

Det södra fyndet (L1959:5878) benämns som plats med tradition och klassas som fornlämning. Utgörs av en grotta med ett överhäng på bergväggen. Cirka 4 meter lång (V-Ö) och 2 meter djup, 1,0 till 1,6 meter hög.

Karta över fornlämningar.

Vid påträffande av intressanta objekt ska behörig expertis rådfrågas och en ansökan om tillstånd för exploatering ska ställas till Länsstyrelsen i Kalmar Län, Kulturmiljöfunktionen,

som fattar beslut i ärendet och avgör vilka eventuella fortsatta arkeologiska insatser som krävs.

Om fornlämningar påträffas inom området råder anmälningsplikt enligt Kulturmiljölagen.

Fysisk miljö

Omgivning och befintlig bebyggelse

Planområdet ligger i närhet av befintliga bostäder i form av flerbostadshus. Öster om planområdet ligger fastighet Länsmansängen 1 även kallat Humleplan vilken utgörs av bostadsbebyggelse i form av tre huskroppar i tre våningar med lägenheter. I norr och väst angränsar området till villabebyggelse. I söder finns villabebyggelse samt verksamhetsområde. Läs mer under rubriken *Kulturmiljö* ovan.

I nära anslutning till planområdet ligger en befintlig skola kallad Norra Skolan (F-6). Förskola finns också i närområdet.

Skolgård och platsens utformning

Vid ett skolområde är trygghetsaspekten av största vikt. Gångvägar ska vara väl upplysta, överblickbara och ha fria siktlinjer utan dolda språng under dygnets olika tider. Även en god trafikmiljö i anslutning till skolan är av stor vikt för att skapa en trygghet för barn och föräldrar. Därför bör en så säker trafikmiljö som möjligt utifrån platsens förutsättningar eftersträvas.

I texten Gör plats för barn och unga framtagen av Boverket och Movium beskrivs hur en skolgård eller förskolegård i direkt anslutning till verksamheten som barnen fritt kan förfoga över är avgörande. Studier visar att skolbarn som har en egen gård leker på ett mer aktivt och fantasifullt sätt än barn som hänvisas till en närliggande park. Där barnen har tillgång till en rejäl utemiljö i direkt anslutning till verksamheten har den visat sig kunna ge en tredjedel av deras dagliga behov av fysiska aktivitet. Om barnen är beroende av vuxna för att ta sig till sin lek miljö, riskerar detta att dra ned aktivitetsnivån kraftigt. Friytor som skolgårdar och förskolegårdar bör planeras och utformas för att stötta lek med en vidlyftig karaktär. Det är lek som växer fram i barnens konkreta görande och grejande. Deras infall och idéer möts och prövas mot varandra och mot den fysiska miljön.

Inflytande och delaktighet i beslut som rör den egna närmiljön handlar om mer än att det kan leda till en miljö som fungerar bättre för barnen såväl som för verksamheten. Inflytande och delaktighet är i sig en hälsofrämjande faktor både bland barn och vuxna.

Det mest grundläggande för människans hälsa är möjligheten att vara delaktig och ha inflytande i samhället. Barn och unga bör därför ges möjlighet att kunna delta i och påverka hur deras miljö utformas. Vid planering, utformning och skötsel av urbana miljöer bör barn tillåtas vara delaktiga i processen och hänsyn tas till deras behov och användning av miljön.

Barn är särskilt känsliga för värme, vilket innebär att skolgårdens förutsättningar för att ge skugga och svalka är av stor betydelse. Även skolbyggnaderna riskerar att vara solutsatta och man bör därmed planera både skolgårdens växtlighet och byggnadernas utformning med nutida och framtida klimats värmeböljor i åtanke.

För att skapa en attraktiv utemiljö för skolbarnen är det värdefullt att behålla så mycket av den befintliga växtligheten som möjligt. Förutom det estetiska värdet, bidrar träd till att ge bra naturlig skugga till skolgårdsmiljöer, till att fånga upp skadliga partiklar och ta hand om överflödigt vatten.

Sociala

Tillgänglighet

Ett program för personer med funktionsnedsättning antogs av kommunfullmäktige 2015-03-09.

Programmet är en kommunal handlingsplan baserad på FN:s standardregler för delaktighet och jämlikhet för människor med funktionsnedsättning. Det övergripande syftet med programmet är att ange riktlinjer för kommunens nämnder, styrelser och förvaltningar i deras planering av verksamheten. Detta för att förbättra tillgängligheten för alla människor i Oskarshamns kommun.

Planen förutsätter att dess innehåll anpassas för att uppfylla gällande lagar och kommunens handikappolitiska program rörande tillgänglighet. Eventuella åtgärder för att uppfylla tillgänglighetskraven sker i första hand på den egna fastigheten.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonventionen, som är en del av de mänskliga rättigheterna, blev lag i Sverige 1 januari 2020 under namnet barnrättslagen. Barnrättslagen ställer krav på kommunen att arbeta med dokumenterade barnkonsekvensanalyser. Kommunen gör bedömningen att detaljplanen inte strider mot någon av artiklarna i FN:s barnkonvention.

En barnkonsekvensanalys (se bilaga 13) är framtagen i samband med val av placering av ny skola. Det fanns från början fyra föreslagna platser för nybyggnation av skola i Oskarshamns kommun.

Denna prövning av barnets bästa syftar till att så sakligt som möjligt klargöra aspekter som bör vägas in för barnets bästa samt vad barn själva tycker är viktigt i förhållande till placering av en ny skola. Utifrån metoden barnkonsekvensanalys har relevant lagstiftning och kommunala styrdokument och forskning analyserats. Även elevdialoger avseende placering av ny skola samt fördjupade intervjuer med högstadie-elever avseende utemiljö har genomförts.

Baserat på en sammanställning av lagstiftning och forskning samt dialog med eleverna ska barnkonsekvensanalysen mynna ut i ett antal bedömningar för barnens bästa. Analysen resulterade i ett antal ställningstaganden:

Barnen ska ha plats

Eleverna uttrycker i dialogerna att det är viktigt med en stor skolgård. Eleverna uttrycker också att det är viktigt att skolbyggnaden är indelad i olika delar så att exempelvis varje årskurs har sin egen trygga del, gärna med egna in- och utgångar.

Barnen ska ha möjlighet att självständigt ta sig till skolan

I dialogerna framkom att eleverna tycker att det bästa sättet att ta sig till skolan är genom att gå eller cykla, vilket kräver att skolan placeras så nära så många elever som möjligt. Den nya skolans placering bör utgå ifrån att ge så många barn som möjligt närhet till skolan, vilket ger förutsättningar att självständigt och aktivt ta sig till och från skolan.

Barnen ska ha trygga, gröna omgivningar

Eleverna beskriver på olika sätt att det är viktigt att skolan har lugna och trygga omgivningar och att miljön runt skolan påverkar hur de mår och känner sig. Skolgårdens gränser ska vara tydliga och gården ska vara avskild från förbipasserande samt trafik. Eleverna och ungdomarna beskriver även att det är viktigt med träd, natur, skog och berg - dels för att kunna vara ute där vid rast och undervisning men också för att det skapar lugna och fina utsikter inifrån skolan. Om skolan placeras på en plats som ej ger avskildhet från förbipasserande bör detta kompenseras i utemiljön genom att barriärer skapas mot omgivningen i form av exempelvis staket, nivåskillnader och vegetation.

Bedömningen är att planförslaget inte har någon direkt och påtaglig konsekvens (i negativt hänseende) för barn och unga. Planförslaget möjliggör för byggnation av en ny skola. Barn och unga har i ett tidigt skede inkluderats i arbetet vid val av placering av ny skola.

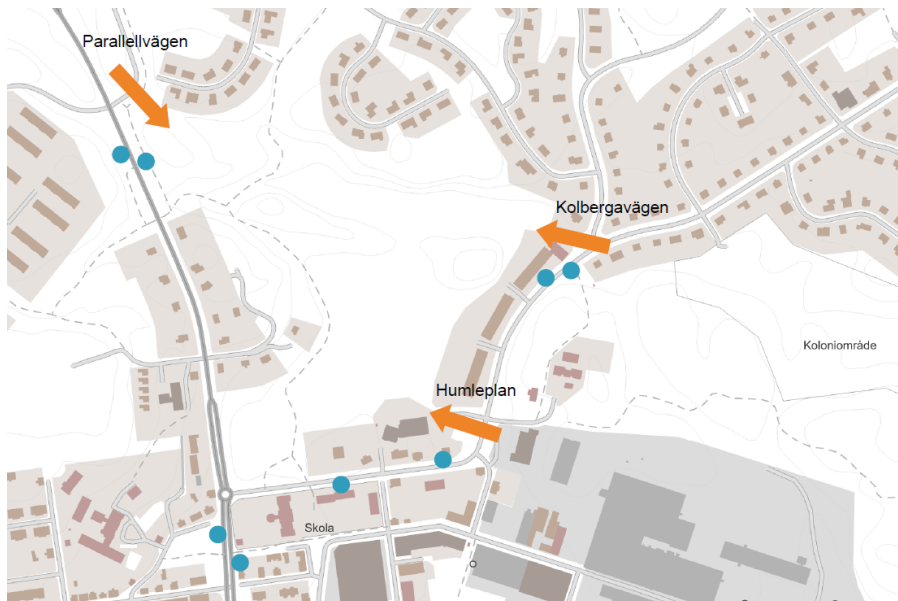
Bedömningen är att förslaget inte strider mot Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.

Trafik

Planområdet är beläget norr om Länsmansgatan och mellan Björngatan i väster och Humleplan i öster. Samtliga vägar har en hastighetsbegränsning om 40 km/h.

Planförslaget möjliggör för nya infarter. Dels från Humleplan, söder om befintliga flerbostadshus, dels från Kolbergavägen, norr om befintliga flerbostadshus. Och dels från Parallellvägen i nordväst. Skolan bör ha flera infarter så att genomfart är möjlig då det annars skulle krävas ytterligare ytor för vändzoner. Detta gäller exempelvis för bussar i samband med idrottsevenemang och dylikt.

Planområdets läge inom tätorten innebär god tillgänglighet till kollektivtrafik. Där en ny skola byggs krävs det yta för en hållplats i anslutning till skolområdet, där en säker trafikmiljö säkerställs. Befintliga busshållplatser (kollektivtrafik) finns i närhet av planområdet.

Karta vilken visar infarter samt befintliga busshållplatser.

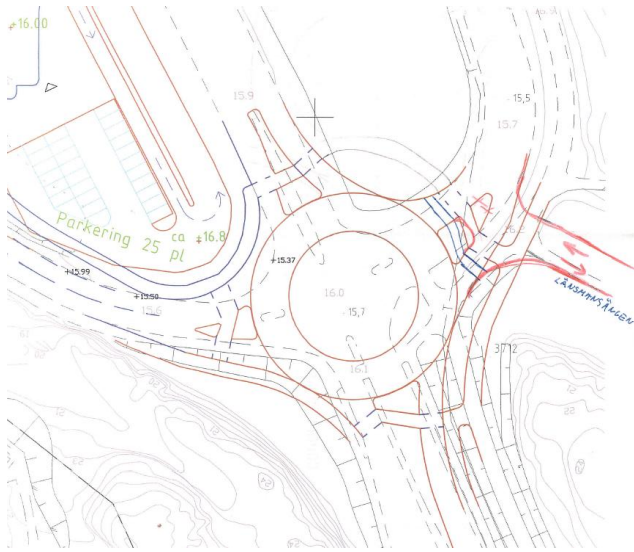
Planområdet ligger intill gatunät och gångstråk och är därigenom väl sammankopplat till de övriga delarna av staden. Gång- och cykelvägar finns tillgängliga på nära avstånd. Kartan nedan visar anslutande gång- och cykelvägar.

Befintliga gång- och cykelvägar i planområdets närhet.

Trafiklösningar

I syfte att möjliggöra för en mer trafiksäker situation planläggs delar av planområdet för GATA. Dels vid korsningen Parallellvägen, dels vid korsningen Kolbergavägen samt dels vid korsningen Humleplan (se karta som visar infarter ovan). Inom dessa ytor möjliggörs för nya infarter samt exempelvis rondell eller annan trafiklösning.

Exempel på rondell vid korsningen Björngatan och Parallellvägen.

En skola med drygt 975 elever med tillhörande funktioner kan innebära upp till 200 medarbetare av olika slag. Oskarshamns kommun har ingen parkeringsnorm men samhällsbyggnadskontoret brukar ange 0,9 per anställd/boende i de flesta bygglovsärenden som hanteras. Detta medför att det behövs ca 180 parkeringsplatser inom ytan planlagd för kvartermark. Parkering ska lösas inom denna yta. Standardmått för en parkeringsplats är 2,5 meter bred och 5 meter lång. Det rekommenderas dessutom vara ett fritt utrymme bakåt på 7 meter för att smidigt kunna ta sig in och ut. Enligt Boverkets Byggregler (BBR) bör parkeringsplats för rörelsehindrade vara 5 meter bred.

Det finns nya krav på laddinfrastruktur för laddfordon som kommer av EU:s energiprestandadirektiv. Parkeringsytor bör förberedas med laddstationer för elfordon. Laddning av elfordon är ett nytt egenskapskrav i Plan- och bygglagen som infördes den 15 maj 2020. Vilka byggnader som ska ha utrustning för laddning av elfordon eller förberedelse för laddning genom så kallad ledningsinfrastruktur framgår av Plan- och byggförordningen (PBF).

Övrigt

Avfallshantering ska ske i enlighet med Kretslopp Sydosts renhållningsföreskrifter. Det gäller bland annat tillgänglighet och utformning av miljörum, utställningsplatser för avfallskärl eller dylikt.

Boverkets byggregler ska följas vid exploatering.

Konsekvenser

Fastigheter och rättigheter

Planområdet utgörs huvudsakligen av kommunalt ägd mark. Den privat ägda mark som omfattas av planförslaget utgörs av den del av fastigheten Länsmansängen 1 som planläggs som allmän platsmark (GATA). Den berörda delen utgör cirka 413 m² och är idag planlagd som område motsvarande kvartersmark. Den berörda delen av fastigheten Länsmansängen 1 behöver försälgas från privat aktör till kommun.

Planförslaget möjliggör för en förändrad fastighetsindelning. Kommunen avser inte upprätta markanvisningsavtal eller exploateringsavtal.

I planområdets nordöstra del, direkt nordost om fastigheten Länsmansängen 1, finns idag en parkering för flera fordon. Marken ligger inom allmän plats och ägs av kommunen. Förslaget innebär att dessa parkeringar kommer tas bort och ersättas med ny gata. Läs mer nedan under *Parkeringar*.

Kulturmiljö

Planförslaget innebär att ny skolbebyggelse möjliggörs inom stadskärnan. Stadsbilden kommer att förändras på platsen då den nya bebyggelsen uppförs på mark som idag består av natur och åkermark. Den nya bebyggelsen har också att relatera till omgivningens befintliga bebyggelse. Detta innebär att hänsyn behöver tas till omgivande stadsrum och till stadsbilden som helhet. Planförslaget bedöms möjliggöra för att utformning av bebyggelse och utemiljö inom planområdet kan ske med hänsyn till detta.

Natur

En naturvärdesinventering ligger som grund för platsens utformning. Höga naturvärden (klass 2) sparas och planläggs som natur och bedöms inte påverkas nämnvärt av planförslaget. Föreslagen exploatering innebär att områden utpekade i naturvärdesinventeringen med naturvärdesobjekt klass 3 samt 4 kommer att påverkas då ytan planläggs som kvartersmark. Dock avser planförslaget att spara de särskilt skyddsvärda träd samt naturvårdsarter som identifierats inom dessa områden.

Miljö

Planområdet berörs ej av strandskydd.

Sammantaget bedöms åtgärder inom planområdet samt åtgärd vid recipient (Inre hamnen) medföra att dagvatten från planområdet inte negativt påverkar berörd vattenförekomst (Inre Oskarshamnsområdet).

Den sammanlagda bedömningen är att genomförandet av detaljplanen inte medför betydande negativ miljöpåverkan. Skälen för detta är att planen inte kan antas medföra betydande

påverkan på varken kultur-, natur-, sociala eller materiella värden. Planförslaget medför inte heller påverkan på risker för människors hälsa eller miljön.

Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormerna för luft, vatten och buller bedöms inte överskridas.

Hälsa och säkerhet

Planområdet ligger på en varierad höjdsättning mellan + 1,2 meter och + 14 meter i RH2000. För byggnationer där översvämningar innebär stora kostnader för samhället eller den enskilda, måste sannolikheten för översvämning vara liten. För sådana byggnader ska lägsta grundläggningsnivå vara +3,05 meter över nollnivån i höjdsystemet RH 2000.

Översiktliga undersökningar inom planområdet har klassificerat delar av marken med markradonpotential som förhöjd. Eventuella åtgärder för att klara tillåten radonhalt inne i byggnader sker i samband med projektering och byggnation.

Räddningstjänstens insatstid till planområdet är mindre än 10 minuter.

Geoteknisk kontroll är ett krav vid fortsatt projektering. Vid upprättande av projekteringshandlingar då anläggningarnas utformning är slutligt bestämda bör geotekniska uppgifter och rekommendationer, som överensstämmer med planerat grundläggningsarbete, inarbetas i den tekniska beskrivningen. En kontrollplan bör upprättas och schaktbotten ska besiktigas av geotekniskt sakkunnig person. Om avvikande markförhållanden upptäcks ska ansvarig geotekniker kontaktas.

Sociala

Planen förutsätter att dess innehåll anpassas för att uppfylla gällande lagar och kommunens handikappolitiska program rörande tillgänglighet. Eventuella åtgärder för att uppfylla tillgänglighetskraven sker i första hand på den egna fastigheten.

Bedömningen är att planförslaget utgör en positiv konsekvens för barn och unga. Förslaget strider inte mot Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. Planförslaget ses som proaktiv och avser möjliggöra för en framtida utveckling av befintlig skola och skolgård.

Trafik

Ny gata samt nya infarter genom och till planområdet anläggs av Oskarshamns kommun.

Planrådets läge inom tätorten innebär god tillgänglighet till kollektivtrafik. Befintliga busshållplatser (kollektivtrafik) finns i närhet av planområdet. Där en ny skola byggs krävs det yta för en hållplats i anslutning till skolområdet, där en säker trafikmiljö säkerställs.

Planområdet ligger intill gatunät och gångstråk och är därigenom väl sammankopplat till de övriga delarna av staden. Gång- och cykelvägar finns tillgängliga på nära avstånd.

Parkeringar

I planområdets nordöstra del, direkt nordost om fastigheten Länsmansängen 1, planläggs mark som allmän platsmark (GATA samt GCVÄG). En del av marken är idag planlagd som parkering på allmän plats. Marken ägs av kommunen. Förslaget innebär att de allmänna parkeringar som finns på platsen kommer tas bort. Kommunen bedömer att detta inte kommer innebära någon betydande påverkan på det allmännas tillgång till parkeringar i området.

För fastigheten Länsmansängen 1 gäller detaljplan A3017 som möjliggör för anordnande av parkeringar inom kvartersmarken. Vid behov av parkeringar som kan tillräknas Länsmansängen 1 finns det därmed möjlighet för fastighetsägaren att skapa ytterligare parkeringsytor inom den egna fastigheten. Planförslaget möjliggör för in-/utfart från Länsmansängen 1 till gatumark både norr och söder om fastigheten.

Allmänna och enskilda intressen

Planförslaget möjliggör för exploatering och byggnation på en idag oexploaterad yta. Att möjliggöra för byggnation av en ny skola bedöms vara av allmänt intresse.

Övrigt

Avfallshantering ska ske i enlighet med Kretslopp Sydosts renhållningsföreskrifter. Det gäller bland annat tillgänglighet och utformning av miljörum, utställningsplatser för avfallskärl eller dylikt.

Boverkets byggregler ska följas vid byggnation.